

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poština plačana v gotovini.

Pred katastrofo?

Celovec, 30. julija. Od zanesljive strani izvemo, da vztraja plebiscitna komisija na tem, da se v najkrajšem času dvigne demarkacijska črta in tako odpre med obema glasovalnima ostanoma blagovni in osebnosti promet. Nemci imajo v Beljaku in Celovcu pripravljene cele vrste gitatorjev, ki naj takoj, ko se odpravi črta, izvršijo vpad v cono A ter povzročijo nemire in ogrožijo na ta način nemoten potek plebiscitnih priprav. Radi tega je vse prebivalstvo zelo vznemirjeno, posebno ker se je v tem slučaju, bati še hušjega, da namreč zasedejo italijanske čete cono A in ogrožijo s tem tudi drug obsežen del Slovenije. Rotimo našo vlado, naj neopustljivo zastavi vse svoje moči, da se v zadnjem trenutku ne uresniči sovražna nakana.

Tužno poročilo nam prinaša brzojavka preko Karavank iz naše Koroške. Plebiscitna komisija, ki posluje v Celovcu, se je vdala želji Nemcev ter hoče njim na ljubo v najbližjih dneh, pravijo že 3. avgusta, odpraviti demarkacijsko črto med conama A in B. Dolgo že so Nemci razglašali vsemu svetu, da se bo to zgodilo. Mi nismo mogli verjeti, da bodo zast. naših zaveznikov pozabili samostojno presojanje položaja ter se ukloniti nemškimi željam. Nismo tega pričakovali zlasti od francoskih in angleških zastopnikov v tej komisiji. Ni zadosti, da čakamo že leta na pravično rešitev naših pravičnih zahtev, celo obljube in svečano podpisane pogodbe naj se nam ne izpolnijo, ker v zavesti pravičnosti svojih zahtev ne nastopamo poti, katero hodijo naši zlohotni in hinavski sosede na severu in na zapadu. Opozorjamo plebiscitno komisijo, da je kruto žalilo naš narodni ponos, da sedi v tej komisiji zastopnik one vlade, ki nas hoče oropati velikega dela našega naroda. Kruto žali nas nadalje, da je ta zastopnik soprodpisal besede o narodni pravičnosti in o samoodločbi narodov, dočim kršijo njegova vladna in njeni organi v zasedenem ozemlju najprimitivnejše pravice našega ljudstva. Opozorjamo plebiscitno komisijo na trdno voljo, izraženo na sto in sto shodih širom naše domovine, da je mera krivic, prizadetih našemu narodu, polna in da se ne damo oropati. Odprava demarkacijske črte med conama A in B na Koroškem pomeni enostransko podpiranje nemških teženj, česar mi nikdar ne bomo priustili. Plebiscit, izvršen na taki podlagi, bi bil krivičen in neveljaven. Ali naj odpremo meje našega naroda tujim elementom, ki jim menda zlasti Francoska iz lastne izkušnje prav dobro pozna? Ali naj nasitimo one, ki žele naši državi pogin, zato da morejo tem uspešnejše rovariti med našim ljudstvom proti naši državi in proti našemu jedinstvu? Ali naj odpremo meje anarhiji in tolovajstvu? Ali Antanta še nima zadosti bridkih izkušenj iz tešinskega ozemlja in drugod, koder se ni mogel izvršiti plebiscit na podlagi pravičnih dejanskih razmer. V zadnjem trenutku apeliramo na francoskega in angleškega zastopnika v plebiscitni komisiji, da ne ustrežeta želji Nemcev, marveč, da se strogo držita pravice in poštenja, kakor to obljubljata v svoji proklamaciji z dne 21. julija. Našo vlado v Beogradu pa pozivljamo z največjo resnostjo, da stori vse, da prepreči izvršitev tako katastrofalnega atentata na naše svete pravice.

Very sad news brings the telegraph over the Karavanks from our Carinthia. The Plebiscite Commission, officiating in Celovec, has given way to the desire of the Germans allowing the abolition of the demarkation line between the zones A and B. The Germans have long ago this announced to the world, but we could not believe that such a thing would happen, we could not believe that the representatives of our allies could forget the independent judging of the existing conditions. We did not expect this of the French and English members of the Commission. We were waiting years after years for a just decision of our rightful demands, and now even solemnly signed contracts will not be fulfilled. In the consciousness of our rights we do not use the reprehensible means of our neighbours. We give notice to the Plebiscite Commission that it has cruelly offended our national pride, because it has among them a representative of a government which wants to rob us of a great part of our population. It is offending for us that this representative has cosigned the words of national justice and self-destination of nations — in the same time his government and its organs in the occupied land are violating the most primitive rights of our people. We direct the attention of the Plebiscite Commission to the firm demand of our people as expressed in innumerable meetings. The measure of wrongs which we suffered is overflowing. The abolition of the demarkation line between the zones A and B in Carinthia means the partial support of the German wishes what we never will allow. A Plebiscit executed on such a foundation would be unjust and invalid. Shall we open the confines of our nation to foreign elements, which are generally very much known especially to France? Shall we satiate the ones who wish to destroy our state for the purpose of having an easier way to work against our unification? Shall we open our confines to anarchy and criminality? Has the Entente not enough bitter experiences in the territory of Teslin? And on other places where the Plebiscite could not be effected on a just foundation according to the existing conditions. In the last moment we appeal to the English and French representatives in the Plebiscite Commission, not to satisfy the wishes of the Germans but to adhere to the principles of right and honesty according to their promise of July 21.

To our Government in Beograd we appeal herewith to do its utmost that the catastrophic attentat on our sacred rights may be frustrated.

Koroška glasovalna cona A in B.

Slovenski koroški »Krajevni odbor«, so še vedno podrejeni vrhovnemu Narodnemu svetu. Aparat izvršne funkcije in bode gotovo funkcionalni tudi do končnega glasovanja. K delovanju se je prijavil tudi naš vse hvalje vredni ženski spol, ki se je po celi coni A organiziral v ženska društva, ki med seboj pri narodnem delu kar tekmujejo. V prvi vrsti je bilo potreba našemu ljudstvu dopovedati, da je strah pred Nemci v sredi votel a okoli kraja ga ni. To se je počelo takoj izvrševati v obliki shodov in taborov, ki so se v raznih krajih vršili in se z vse intenzivnostjo vrše tudi še danes in se bodo vršili do dneva glasovanja. Zavedni koroški Slovenci, ki so se vrtnili iz pregnanstva, so storiili vse, da preprečijo svoje rojake, ki so vedno zdihovali: kaj pa bode potem, če se nemški divjaki zopet vrnejo v cono A! da se to nikdar več ne dogodi, če se koroški kmet zave, da je sin slovenske matere. Danes stoji vsa cona A z malim izjemami odločno proti priklopitvi slovenskega dela Koroške dežele k nemški Avstriji. Celovška klika poskušajo z vsemi močmi, da bi rešila vsaj Celovec in njega okolico. Zato širi gorostasne laži kakor: da imajo Nemci v coni A gotovo 80% večino, da bo cona A s cono B združena, ker se demarkacijska črta odpravi, da v Jugoslaviji nižji sloji umirajo od lakote, medtem ko imajo v nemški Avstriji, posebno pa v Celovcu, vsega v izobilju itd. To so zadnji poskusi celovške klike, ki hoče varati javnost v Avstriji, da ne bi izostali ogromni denarni in drugi prispevki v propagandne svrhe. V Celovcu samem prirejajo manifestacije, katerim pravijo sami Celovčani: maskerade. Namen teh harlekinad je: preprečiti interalirano komisijo, da je cona B kakor en mož za priklopitev k Avstriji. Če pa človek vpraša poštenega treznomislega Nemca v Celovcu ali sploh v coni B, kako bo glasoval, ali za Jugoslavijo, skomizne z ramami in pravi: bomo videli, kako bo izpadlo glasovanje v coni A! Tega se tudi celovški kričarji zavedajo, zato zlorabljajo darežljivost prebivalstva v Av-

striji do zadnjega trenutka in zadnjega groša.

Delovanje »Narodnega sveta« za Koroško je resno in gre v glavnem za tem, da pokažemo svetu, da je ta del Koroške, za katerega se moramo na ta način boriti, slovenska posest, da so Nemci, ki tu prebivajo, le priseljenci ali pa ponemčurjeni Slovenci, ki so za par judeževih grošev prodali materin jezik. »Narodni svet« za Koroško to nalogo točno vrši in jo tudi častno dovrši. Vse časti je vredno delovanje »Koroških odborov« in »Gospodstevskega zvonca« v ozadju. Njih glavna naloga naj bo, da gredo s pomočjo vsega prebivalstva Jugoslavije v vsakem oziru na roko »Narodnemu svetu« za Koroško v Velikovo! Zmaga nam je gotova, ali ta zmaga mora biti nadvse taka, da bo Nemcem za vselej zaprla usta. Št. žemenska mirovna pogodba je ratificirana. Temeljem § 50. te mirovne pogodbe se ima v času treh mesecev vršiti glasovanje v coni A, a v času treh tednov, po razglasu izida glasovanja v coni A, v coni B. v slučaju, da izpade glasovanje v coni A v prilog Avstrije, kar je pa izključno, tedaj bi odpadlo glasovanje v coni B in obe coni bi bili priključeni k Avstriji.

S tem smo stopili v zadnji štadij delovanja. Bližamo se z vsakim dnevom našemu cilju: plebiscitu — definitivnemu osvobojenju slovenskega Korotana izpod tisočletnega nemškega jarma. Naše stvari smo gotovi, na izmenadenja pripravljeni. Disciplinirani je železna, a taka naj bo tudi v ozadju! Dobro leto delovanja je za nami, a pred nami sad tega delovanja — sijajna zmaga! Nervoznost je odveč, podpora — glavna stvar. Ko »Narodni svet« za Koroško svojo nalogo dovrši, naj bo pripravljen »Gospodstevski zvon«, da to nalogo prevzame in jo izvršuje naprej v blagor in dobrobit našega ljudstva, ki bo še dolgo izvanredne podpore potreboval. Zato pa nobeden vinar ne bo izgubljen, ki ga ljudstvo v to svrhu pokloni »Gospodstevskemu zvonu« oziroma »Koroškemu odborcu«. Za sedaj naj pa vsak Jugoslovian položi mal dar »Koroški« na oltar.

Tone Vahtar.

Antanta proti nam.

Pod naslovom »Jedna Strahota« prinaša beogradski »Trgovinski glasnik« v št. 23. t. m. članek, ki temeljito žigosa vse podlosti, zagrešene po Antanti proti naši državi, in ki je vreden, da ga v večer spomin ponatisnejo vse naše novine. Članek se glasi:

Da, prava strahota za pravičnost, za naše življenjske interese, za naše neizmerno žrtve, za naše pobe- de in zasluge, za našo politično orijentacijo je sporazum sklenjen med našimi zavezniki v Spa, ki je te dni objavljen v francoskih listih. Ta sporazum je zaključen med Veliko Britanijo, Francosko, Italijo, Japonsko, Belgijo in Portugalsko. Naša država in vsa njena vloga, ki jo je na korist končne pobe- de tako sijajno odigrala, potisnjena je izpred Portugalske ter je brez nas in proti nam zaključen ta sporazum, ki v stvari znači plenitev plodov naše pobe- de in naših žrtv. Ta nesrečni sporazum — nesrečen ne samo za nas, nego, reči smemo, tudi za naše zaveznike — ima 13 členov. V prvem členu se odloča, da se bo odškodnina, ki se bo po versailleski pogodbi plačala, razdelila takole: Veliki Britaniji 22 odstotkov, francoski 52 odst., Italiji 10 odst., Japonski 0,75 odst., Belgiji 8 odst., Portugalski 0,75 odst. Preostanek od 6 in pol odst. se ima razdeliti med Grško, Rumunsko, državo Srbov, Hrvatov in Slovencev in ostalih držav, ki imajo pravico do odškodnine, a niso podpisale tega sporazuma.

Člen 2. odloča, da se bodo vse skupne vsote, ki se prejemajo kot odškodnina od Avstrije, Mažarske in Bolgarske, zaeno s svotami, ki se dobe kot kontribucija k stroškom za osvobojenje sestavin bivše avstro-ogrske monarhije, razdelile tako-le:

ena polovica po razmerju, vtrjenem v členu 1., od druge polovice se da Italijanom 40 odst., ostanek od 60 odstotkov te druge polovice ima se razdeliti med Grško, Rumunsko, državo Srbov, Hrvatov in Slovencev in ostale države, ki imajo pravico do odškodnine.

Člen 5. priznava Belgiji prvenstvo za 2½ milijarde frankov v zlatu. Člen 9. priznava Italiji prvenstvo nad vsemi drugimi državami glede pravice, da zadrži ter stavi na račun Avstro-Ogrske in Bolgarske vse, kar ji te dolgujejo, v ime stroškov okupacijske vojske in v ime odškodnine.

Te odredbe so tako jasne in zgovorne, da ni nobene potrebe za pojasnjevanje njih pomena na škodo naših pravic in naših interesov. S to pogodbo smo, v popolnem smislu besed, oropani od naših zaveznikov.

Po dolgem natezanju, z osebnim zavzemanjem našega regenta v Parizu, izvojevali smo bili obvezo Angleske in Francoske, da se da Srbiji 6 odstotkov odškodnine, ki jo bo plačala Nemčija. Nato je to bilo enostransko izrezeno in znižano na 5 odstotkov. A zdaj se s tem sporazumom med šestimi zavezniki državami dekretira, da se ima preostanek odškodnine od 6 in pol odst., ko bodo one zadovoljne, razdeliti med Grško, Rumunsko, našo državo in vse druge države, ki imajo pravico do odškodnine. S tem je odškodnina za našo popolnoma uporaščeno in opustošeno Srbijo ne le dovedena na ničevno mero, nego je tudi ta mera prepuščena dogovorom in prerakanjem z Grško, Rumunsko in vsemi onimi drugimi svetskimi državami, ki so bile v vojnem stanju z Nemčijo in ki zahtevajo kakršnosti-

bodi odškodnino. Celo odškodnina od strani Avstro - Ogrske in Bolgarske se daje prvenstveno in v največji meri Italiji, akoravno sta te dve sovržni državi našo Srbijo opustošili ter smo mi te dve državi končno pobedili ter s to končno pobe- do, po izrecni izjavi Hindenburga samega, učinkovali na sklep Nemčije, da prekine vojevanje ter da kapitulira.

Nam so naši zavezniki pograbili avstro-ogrsko mornarico, ki nam jo je njen zakoniti lastnik, sam avstro-ogrski cesar, izročil. Naši zavezniki so nam natovorili na vrat ne samo velik del avstro - ogrskega dolga, nego še plačilo posebne kompenzacije za osvobojenje našega naroda; kakor da nismo to osvobojenje že poplačali s svojimi žrtvami ter izvojevali s svojo pobe- do.

Nam so naši zavezniki odvzeli pol milijona našega naroda ter podvrgli ga italijanskemu jarmu. Razen tega niso naši zavezniki hoteli rešiti jadranskega vprašanja, nego so pustili, da se mi s tem ravnsamo z Italijo ter danes doživljamo to, da se italijanska vlada postavlja na stališče londonskega pakta in da samo čaka, hočemo li predložiti in kaj predložimo za končni sporazum v jadranskem vprašanju. Med tem v naših okupiranih krajih Italijani z vsemi sredstvi in na vse načine zavirajo in plenijo naš narod. In pri vsem tem se naši zavezniki prikazujejo zelo skrupulozne edino le v svoji zvestobi napram londonskemu paktu, ki je v stvari na mirovni konferenci izgubil vsako važnost, zdaj pa svoje nepravilno in neveljavno obnašanje proti nam kronajo s sramotnim sporazumom ugrabljene odškodnine, s čemer nam odjemljejo skoraj vsako odškodnino za naše največje doprinešene žrtve in pridobljene zasluge v skupni pobe- di.

Kobarid nahaja mnogo večje priznanje pri naših zaveznikih, nego Cer, Rudnik, Kajnakčatan, Dobropolje!

Naši veliki zavezniki silijo naš narod in našo državo, da si to dobro zapamtijo.

Nazadnje moramo reči, da je težko verjeti v tako plitkoznano brezobzirnost naših zaveznikov, proti nam, pa da ni v tem tudi neke krivde v metodi neodločnosti in nedoslednosti na naši strani v zastopanju naših pravic in naših interesov. Pod udarci zavezniki, ki jim je zdaj vrhunec v njih sporazumu o razdelitvi odškodnine, prepričali se bomo morda i mi, da s to metodo pridemo samo do vedno večjih neuspehov v razmerju plodov naše sijajne pobe- de in naših neizmernih žrtv. Od te metode, maščujoče se mlačnosti, moramo odstopati, posebno zaradi lažjega rešenja jadranskega spora, za kateri nam mora veljati odločno držanje v tem pravcu, da na vzhodni jadranski obali Italija nima nikakega posla in nikakih pravic.

A vzpričo takih pojav in prilik ustvarjajo naši politiki in državni ministrske krize zaradi vprašanja, bodo li učitelji, kakor narodni poslanci, obdržali svoja učiteljska mesta ali ne!...

Mi še dostavljamo: Vzlic vsem zgoraj opisanim vnebovpijočim krivicam se naši državniiki klanjajo na desno in levo našim plemenitim »zaveznikom«, med temi še vedno prijateljski Italiji, poljubljajoč šibo, ki nas tako neusmiljeno tepe, ter še vedno obračajo naše poglede proti zapadu, dočim nam je pričakovati rešitve le od vzhoda. Tam na vzhodu vstaja silna Rusija; bomo li sledili poginim naših zapadnih »zaveznikov«, ko bodo zahtevali in ki menda že zahtevajo naše pomoči proti vzbujajočemu se velikani, ki je že na nohodu proti zapadu. Od pravilne odločitve je odvisna bodočnost naše države. Odločitev je v naših rokah!

Pristopajte

Jugoslovenski Matici!

Čuvajmo Ljubljano!

Drugič je že letel sovražni letalec nad našim mestom in za enkrat še ni metal bomb. Kaj pa bo, če prileti še jutri D'Annunzijska zračna eskadrilja petindvajsetih aeroplanov in vsak vrže samo deset težkih bomb na nas? Da bi bila tudi pri manjšem številu Ljubljana v teku desetih minut žalostno pogorišče in strašna s krvjo prepojena razvalina, o tem ne bo dvomil nihče, ki pozna to moderno orožje. Kakor se stvari sedaj razvijajo v zasedenem ozemlju, moramo čisto resno s to možnostjo računati. Fanatska blaznost gotovega dela italijanskega naroda je, načrtovana od vojnih kričavcev, prilipela do vrhunca. Da je D'Annunziju, ki je sam izbojen letalec in ki je vodil osebno pred dvema letoma zračni napad iz Verone na Dunaj, smalenkost napasti in uničiti Ljubljano in Zagreb, o tem ni dvoma. Kdo ga bo pa zadržal? Saj se smeji iz svoje Reke celemu svetu v obraz in se ne gane, ker dobro ve, da mu nasprotje med zavezniški vedno bolj pričuje pozicijo. Če nam uniči Ljubljano ali Zagreb v zračnem napadu, kdo bo nastopil zoper njega? Morda Italija, kjer bodo ta čin praznovali kot višek zmage latinske kulture nad barbarstvom? Morda ostala bivša ententa, ki ima sedaj čisto druge skrbi, kakor D'Annunzijeve neumnosti, proti kateremu bi pač samo Jugoslavija lahko aktivno nastopila, ker je stvar le v njenem interesu.

Počasi pronicijejo vesti iz Reke, da namerava D'Annunzio z aeroplani zažgati našo bogato žetev, in ljudje se tej ideji smeji, ker je za Italijo na prvi pogled res smešna. V resnici pa izgleda stvar čisto drugače. Od leta 1916 dalje je namreč ententa že konstruirala aeroplanske bombe, ki so imele namen, popolno blokado Nemčije na ta način podpreti, da bi s požiganjem žetve delale škodo. Te bombe se ne razpočijo, če padejo na zemljo, ampak se odprejo in iz njih se izlijejo kemične spojine, ki se avtomatično vžrejo, gorijo celo uro z ogromnim, silno vročim plamenom in se ne dajo z vodo pogasiti. Ob vročih poletnih dneh so izmetali ententni zrakoplovi na stotisoče teh bomb na nemška žitna polja in gozdove, in koder so zadele, je požar vse uničil. Uničiti s tem orožjem celo žetev dežele, je seveda nemogoče, da pa kolikor toliko napravijo po posameznih krajih ogromno škodo, je jasno. Saj tudi ni treba metati teh bomb ravno na polja in gozdove, saj se jih lahko meče tudi na mesta.

Noč in dan smo v nevarnosti in treba je misliti na takojšnjo pomoč. Kaj je z obrambnimi postajami zoper zrakoplove? Zakaj se je brambna baterija na Rožniku odpravila? Zahtevamo, da se takoj zopet vpostavi, ker pa to čez noč ni mogoče, je tre-

ba, da se nemudoma, a ne jutri, temveč že takoj danes postavi več (ne ena!) strojnih pušk na važna obrambna mesta, torej na Grad, na Rožnik, na Šišenski hrib, na Krim in pri Zalogu. Zahtevamo v interesu mesta, ki je v smrtni nevarnosti, od vojaške uprave, naj ne prezre našega klica na pomoč, naj to takoj stori in naj prideli tem obrambnim postojankam le take častnike in tako moštvo, ki je že izvežbano v streljanju s strojnimi na aeroplane. Zahtevamo pa tudi, da se takoj postavi nazaj na Rožnik obrambna baterija. Hitite, da ne bo prepozno!

Vsem tujim aeroplanom in balonom naj se prepove za nedoločen čas letati čez naše ozemlje in naj se to razglaši vsemu svetu brezlično s pristavkom, da se bo ne glede na narodne barve aeroplana na vsakega streljalo. Drugače nam namreč prileti Lahi z angleškimi ali kakimi drugimi barvami na krilih. Da se pa ne bodo mogli posluževati naših barv, je treba, da bo polet vsakega našega aeroplana vsem obrambnim postajam javljen, ker te morajo imeti ukaz, na vsakega streljati. In — last not least — naša letalna postaja v Šiški naj ima permanentno službo in naj bo z ostalimi obrambnimi postajami telefonsko zvezana.

Pogibel nam pa lahko pride tudi z druge strani, ne samo iz zraka. Kdo nam je porok, da morda kakemu italijanskemu prenapetemu komandantu v zasedenem ozemlju ne pade misel v glavo, narediti z Ljubljano tako kakor je D'Annunzio z Reko, in ovekovečiti s tem činom svoje ime v italijanski zgodovini? Pri sedanjih razmerah moramo tudi s tem računati. V eni noči se da aranžirati krasna ekspedicija: na čelo kolone par oklopnih avtomobilov, nato sto tovornih avtomobilov s četami. Če gredo o polnoči iz Logatca, je ob petih Ljubljana njihova. Zajedno pararavno prodiranje ob železnici, z njo se vrže tudi par vlakov vojaštva v mesto in ob šestih zjutraj že gori Narodni dom, univerza, Grad. Pustimo bujni domišljiji čitatelja, da si stvar naslika kakorkoli si bo. Mi vprašamo samo vojaško upravo: Ali je vse preskrbljeno, da ne prileti Ljubljani ne samo v zraku, temveč tudi na zemlji nobena nevarnost zoper take napade? Ali so železniški in cestni mostovi podminirani, da se v prvem trenutku bližajoče se nevarnosti takoj spustijo v zrak, ali so mejne straže v direktni telefonski oziroma brzojavni zvezi z osrednjo komando, ali je vse ostalo za varnost glavnega mesta Slovenije preskrbljeno?

Opozorili smo na nevarnost. Če nas bodo dogodki prehiteli, pade odgovornost na one, ki so bili opozorjeni.

Dr. Pavel V. B.

Joso Jurkovič:

Velikopoteznost.

Na Poljskem se dograja drama. Ki je vsak videl, da bo njen zadnji akt za Poljake žaloigra: katastrofa vsled nesporazmerja med voljo in močjo. In drugi, ki je obremenjen z istim grehom, pride sedaj na vrsto: Rumunija.

Lloyd George je odgovoril na Čičerinovo noto bombastično, da se bo borila Antanta proti Rusiji z vsemi svojimi močmi. In tega se Antanta drži, samo z majhno modifikacijo: Lloyd George je prepustil previdno vodilno vlogo Franciji in vsje moči Antantec naj bi tvorile Jugoslavija, Bolgarska in Rumunija. In pitijaki orakliji, ki prihajajo iz Beograda, opravčujejo sumnje, da bi se vrgla naša vlada tudi v to avanturo.

Poglejmo kratko, kakše lovorike bi lahko mi prinesli s tega pohoda. Razmerje med nami in carsko Rusijo je bilo hejlovansko in rodilo temu primeren sad: londonski pakt. Ker Antanta in njen glavni član, Anglija, komaj čaka na pogajanja z Rusijo in bo morala Anatanta pri teh pogajanjih za večno pokopati londonski pakt, bi mislil človek povprečnih možganov, da se bo homo ogibali vsega, kar bi nas spravilo v konflikt z Rusijo, da se tudi mi rešimo Demoklejevoga meča, ki so nam ga obesili nad glavo v Londonu. Toda ne: mi pojdemo proti Rusiji.

Pa če bi imela vsa ekspedicija vsaj kako upanje na uspeh. Ampak vsak ve: tepeni bomo vsi skupaj, in

progl, ki smo se baš po njej vozili. Skozi kupejno okno je pokazal proti vasi — izza košatega sadnega drevja so ji kukale zvedavo bele hiše na mimo sopihajoči vlak — in je dejal, da v tej vasi blizu ne najdeš žive duše, da bi nosila moške hlače na bedrih. Domalega ves moški svet da je zaprt, pičli ostanek pa da se s primernim prizadevanjem žuri, da si skoro prisluži pravico do enakovrstne preskrbe. Že v mirnih časih da so bili ti kraji razvpiti, razvpiti v neugodnem pomenu besede. Dva orožnika na primer sta ondile na partrulji izginila kar pri belem dnevu, izginila takorekó kakor kafa. Pa kafa zapusti vsaj kaj duha, orožniki pa nič, čisto nič, kar nedostajalo ju je brez duha in sluha, brez glasu, brez sledu. Kako v živo si lahko predložijo olikan človek nelzmerno tugo obupanij vdov, pretresljiv jok neboljene dece, siročadi zapuščene brez sredstev!

Z roko si je šel prek oči, vzdihnil: »Da, da!« in ugotovil, da je na svetu obilo gorja. Ali — je pripomnil — s pravo preudarnostjo bi si mogel svet olajšati dober del gorja, ki ga are. Žal, da je ta preudarnost

šim več nas bo, tem več bo tepenih. Torej poleg osovražnosti še poraz, ko bi nam še zmaga več škodovala nego koristila.

In ves ta račun je zgrajen na premisah, da smo obdani od samih prijateljev, kar tudi ne odgovarja čisto dejstvu. Med tem namreč, ko se bo pretapalo naše vojaštvo tam kje ob Karpatih, ni izključeno, da nas vsled katerega incidenta ne obiščejo nemške ali madjarske čete. Samo to bi še rad vedel: na ljubo komu naj delamo to ekspedicijo? Ali na ljubo Antanti, ki bi nas udušila raje danes nego jutri, ali na ljubo Rumuniji, ki je bila že dve leti glavno središče italijanskih intrig proti nam? Recimo: na ljubo obojema!

Vendar, da ne bo pomote, bolj na ljubo Antanti in zlasti Italiji, ki nujno rabi sedaj to našo ekspedicijo, ki se je sama iz previdnosti ne namerava udeležiti. Italija hoče ta čas obrniti našo pozornost drugam — že ve zakaj.

Najprej hoče na Koroškem odpraviti demarkacijsko črto, izvesti plebiscit po svoji volji — in ko zgubimo Koroško, bo rekla, da rabi boljše me-

jo z Nemško Avstrijo: odletel bo še del Gorenjske.

Nato: javna tajnost je, da se pripravljajo Italija na aneksijo zasedenih krajev — in takrat je zanjo boljše, če ni našega vojaštva doma!

Na Pruskem so šli Nemci od hiše do hiše, od človeka do človeka in natančno naredili račun za plebiscit: toliko % zanesljivih, toliko % omahljivih, toliko % poljskih. Torej: zmagamo. Račun se je izkazal kot napačen, ker so glasovali vsled poljske katastrofe za Nemčijo tudi omahljivci in prepričani Poljaki zato je bilo za Nemčijo 97% namesto 75%.

Upam, da se pri nas ne ukvarjamo z agitacijo pri posameznikih, kajti to bi bila res malenkost. Mi pa smo velikopotezni: kaj nas briga nazadnje tako malenkostno ubadanje, ko gre za svetoven problem: uničenje antantnega imperijalizma in za novo Rusijo.

Mi bomo šli lepo z Antanto, in če nam bo sreča mila, da nas do tega časa ne pojedo sosedje, bomo nosili za plačilo naslov: Puissance alliée et associée.

Telefonska in brzojavna poročila.

PADEC VALONE IN ITALIJANSKE IZGUBE.

Sarajevo, 30. julija. Ob priliki padca Valone se je raznesla po Sarajevu vest o velikanskih izgubah Italijanov. V bojih je postalo nad 8000 italijanskih vojakov nesposobnih za boj in so imele vojne ladje mnogo posla z odvažanjem ranjenec v Italijo.

MADŽARI PLENJO PRI BELEM DNEVU.

LDU Gradec, 30. julija. (D. KU) Danes od treh do štirih popoldne je bilo oplenjeno skladišče za municijo in vojni material v Firnstefeldu. Storilci so bili najbrže v civilno obleko preoblečeni madžarski vojaki. V skladišču je bilo približno 2000 pušk, za 100 moč opreme in precejšnje število neporabnih strojnic. Vse to so storilci odpeljali na treh tovornih avtomobilih. Število moč, ki so napadli skladišče, se čeni na 800 moč, od katerih jih je plenilo le kakih 150, dočim so drugi stali na straži. Mir v mestu ni bil kršen.

BELA KUN SVOBODEN.

LDU Berlin, 29. julija. (DKU — Wolff) — Dne 20. t. m. je došel v Stettin transport ruskih vojnih ujetnikov, pri katerem sta se nahajali tudi dve znani politični osebnosti, med njimi Bela Kun. Dne 22. t. m. je sporočil madžarski zastopnik v Berlinu, da bo prosila madžarska vlada za izročitev Bele Kuna. Med tem je preteklo teden dni, ne da bi prejela nemška vlada prošnjo madžarske vlade. Ker vlada ni mogla brez podlage še dalje držati v zaporu Bele Kuna, je sklenila, da mu ne bo zabranjevala potovanja v inozemstvo.

NEMŠKA BARIJERA PROTI BOLJEVIKOM?

LDU Pariz, 29. julija. (DKU) »Ewening Post« priobčuje Churchillovo izjavo, v kateri je nastopil za to, da se postavi boljševiški nevarnosti nasproti nemška barjera. Če se bodo izkazali Nemci za zmogljive, izkazati človeštvu to veliko uslugo, bo to pomenjalo veliko korak na potu

do tega, da popravijo svoje grehe in bi moglo dovesti na ta način do skupnega delovanja Anglije, Francije ter Nemčije, od kater zavisí v tem trenutku dobrobit vse Evrope.

RUSKO - POLJSKA POGAJANJA.

LDU Moskva, 30. julija. (DKU Brezlično) Vrhovni poveljnik rdečih čet Tuhačevskij je poljskemu vrhovnemu poveljništvu na njegovo vprašanje naznanil, da se pravila o sprejemu parlamentarjev skladajo z mednarodnim običajem.

RUSKO - POLJSKO BOJIŠČE.

LDU Moskva, 30. julija. (D. K. U.) Dne 29. julija so zavzele rdeče čete trdnjavo Azovec. Prodiranje ob Lomži se nadaljuje.

LDU Moskva, 30. julija. (DKU Brezlično) Na severo - zapadni in zapadni fronti se nadaljuje prodiranje. Na zapadni fronti stoje rdeče čete v širini 120 vrst v Vzhodni Galiciji in pode sovražnika proti zapadu. Na krinski fronti so naše čete prepodile sovražnika iz Orjelova.

ANGLIJA SE HOČE POGAJATI Z RUSIJO.

LDU London, 30. julija. (DKU Brezlično) V Moskvo je bil poslan nastopni odgovor: Z ozirom na to, da se bliža premirje in da se ustavi sovražnost med sovjetsko Rusijo in Poljsko, je angleška vlada pripravljena, svojim zaveznikom predlagati, da se udeležijo konferenice v Londonu, kjer bodo zastopani tudi odposlanci sovjetske Rusije. Konferenca bo imela predvsem namen, vzpostaviti mir v Evropi, predvsem pa med Poljsko in Rusijo s pogojem, da se prizna Poljski neodvisnost. Konferenca bo proučevala tudi ona vprašanja, ki so še nerešena med sovjetsko Rusijo in obmejnim vprašanji. Ko se rešijo vse podrobnosti, bi mogla konferenca razpravljati o sporih, ki vladajo med sovjetsko Rusijo in zavezniki in o vzpostavitvi rednih odnosov med obojema.

Politične vesti.

— Proklamacija prebivalcem koroškega plebiscitnega ozemlja. Na proklamaciji, ki jo je izdala 21. julija v Celovcu mednarodna komisija, je podpisani tudi zastopniki Italije Prince Livio Borghese. Odkrito rečeno, je ta podpis izzivanje ne samo slovenskega dela prebivalstva v obeh plebiscitnih conah, marveč tudi izzivanje Nemcev. Teh poslednjih ne bomo branili, pač pa hoče-

mo spregovoriti par besed glede žalitve naše narodnosti. Oseba prince Borghese ne prihaja v tem oziru prav nič v poštev, tangira nas samo dejstvo, da je Italija zastopana tudi v tej komisiji. Od zaveznikov bi bili pričakovali toliko rahločutnosti in pravičnosti, da bi bili izpuščili iz te komisije zastopnika one države, ki dan na dan izvršuje največje krivice na našem narodu. Kakor zadržka, Bog ne daj, skratka: nameten, preudaren mož.

Zopet si je segel za suknjo, pa si zopet premislil in zgolj požrl slino in zamahnil z roko.

Zagledal se mi je v oči, resen je bil izraz njegovega lica, a hkratu blag in naklonjen. Nasmehljaj se mi je in mi dobrohotno pokimal.

Bliže se je sklonil in s poltuhim glasom mi pričel razodevati čudne stvari.

Čim solnce utone za daljnim horizontom, čim dneva svit se umakne mraku in noč razprostre svoja temna krila — je dejal — tačas se pojavijo iz vasi todle tihe, tajnostne prikazni. Plazijo se vsaka zase od grma do grma, od drevesa do drevesa, a vsem je cilj proga. Ko je vlak najhujšem diru, se drzno vzpno vanj. Izbirajo si vozove prvega in drugega razreda in ako je v katerem oddelku posamezen človek, temu se pridružijo. Obklečeni so jako fino, z manjšetami in vsem, da ne vzbujajo suma. Časih celo v uniformah kakor častniki. Nič hudega ne slutijo popotniki — holaj! že mu mole samokres pod nos in ga vabijo, da jim izroči gotovino in dragocenosti;

ironija se sliši, če govori princ Borghese v imenu Italije, da bo ščitila pravico samoodločbe narodov. Kje je ostala ta pravica, ko je šlo za samoodlobo Trentina. Tudi glede Primorskega in glede Dalmacije nočejo Italijani slišati prav nič o samoodlobi, nasprotno so se postavili ne samo dejansko in molče, marveč z vso svojo kričavostjo na stališče najhujšega imperijalizma in »vojaških potreb«. Zato je, milo rečeno, nepotrebno izzivanje in kruto žaljenje našega naroda, če mednarodna komisija kakor v zasmeh postavlja v svojo sredjo zastopnika one države, ki hoče zagrešiti nad nami največji zločin. Izgovor, da spada Italija med one države, ki vodijo vse mirovne posle v Parizu, ne more priti pri tem v poštev, ker bi morala medzavezniška konferenca upoštevati dejstvo, da je Italija tudi v vprašanj naših severnih mej le stranka, ki ima velik interes na tem, da nam čim več škoduje. Pričakovali bi, da antanta to svojo zmožo popravi, če bi še mnogo zaupali v modrost pariških odločevalcev.

— Katoliška internacionala. »Slovenec« javlja, da je došla Orlovskemu taboru tudi tale brzojavka: »Winterthurn, 29. julija: Leider verhindert am Kongress teilzunehmen, entbieten allen Teilnehmern herzliche Brudergrüsse. Ein Hoch einer Vereinigung aller katholischen Turnvereine des Kontinentes. Wir sind dabei. Schweizerischer katholischer Turnverband. Müller, Praesident.« Pričakujemo, da bo došel takšen brzojavni pozdrav tudi od italijanskih katoliških gimnazistov, ki tvorijo del laške ljudske stranke, one stranke, ki je najsilnejša opora Goltitjeve vlade, ki je vzpirla krvave pogrome na jugoslovenski živelj v Primorju.

— Demokratski shodi v našem Primorju. Zagreb, 30. julija. Bivši ban dr. Tomljenović je priredil za časa svojega bivanja v Cirkveni shod demokratske stranke, ki je izborni uspel. Tudi v Bakru se je vršil 21. t. m. v Narodnem domu dobro uspel shod demokratske stranke, katerega se je udeležilo nad 200 volilcev, čeprav se je shod naznanil samo ustmeno. Zastopani so bili vsi sloji in je govoril o položaju bivši ban dr. Tomljenović. Zahtevala se je razširitev demokratske organizacije in z navdušenjem odobrila taktika in nastop demokratske zajednice. — 22. t. m. sta se vršila istakotko dobro uspeša demokratska shoda v Bakaru in v Kraljevi. Na vseh teh shodih se je odobril stališče demokratske stranke v vseh pereh narodnih vprašanjih.

— Kje si hodil, kje si bil? Zanimava polemika se pleče t dni. Vodja narodnosocijalne stranke g. Deržić je imel shod v Mestnem domu, kjer je ostro govoril proti podražitvi premoga. V svojem govoru je izrekel upravičeno zaudenje, da se je mladi sicijski poslanec dr. Viktor Korun udeležil večera, ki je v Unionu dne 15. julija t. l. zbral razne gospode in prijatelje trboveljskih magnatov pri vinu v buteljki. Gospodu Milanu Korunu to ni prišlo, prijel se je besede »banket« in tajil udeležbo na banketu. Ali g. Deržić ga je hudomušno vprašal, ali ne glode na banket, res ni bil v trboveljski družbi tisti večer, ko je bilo doseženo edinstvo zaradi premoga. G. drju. Korunu je bilo tudi to vprašanje očitno zelo nerodno. Odzval se je in pripoveduje, kakor da je slučajno prišel tisti večer v kapitalistično družbo in da ni banketal, temveč jedel kot revni proletarce ob 10. zvečer pljučka s cmoki. Kaj pa je pil on in lepi del družbe, doslej kratkodobno socijalist g. dr. Korun se ni povelal strmeči javnosti. Nas ne zanima, kaj je, kje je in pije takozvani proletarski poslanec. Kar pa iz teh prerakanj povdarimo, je to, da gotovo ni na mestu, če se socijalistični poslanci in sicer tako odločni sovražnik meščanov, tako dobro počuti ravno v krogih, katera sicer naziva kapitalistične. Kaj ima resničen socijalist toliko opraviti s trboveljsk. gospodi? Mi priznavamo tudi drugo naziranje. Socijalist, kakor je n. pr. Prepeluh ali g. Minar, tudi mi resnično spoštujemo, ker vemo, da so resnični socijalisti. Ne ugaajo nam pa taki »socijalisti«, ki so zvečer v družbi trboveljskih gospodov in jedo zaradi

Fr. Z. Popotna Romantika

Bil je dolg in jako dostojen gospod, ki je vstopil na postaji, kakršnih se vrsti ob oni progí na vsakih osem minut ena.

Sedel sem v kupeju sam. Prostopora je bilo tedaj v izobilju, pa si je vstopivši gospod vendar izbral sedež baš v mojem koncu, s svojim kolenom nasproti mojemu.

Izredno prijazno se je useknil in odkašljal, dal duška svojemu vsesplošnemu zadovoljstvu še z rahlim žvižgljanjem in ko je tako na neprislilen, zahtevam dobrega tona docela ustrezajoč način ustvaril ugodno razpoloženje za razgovor, mi je segel v roko in z vlnudnim naklonom razodel, da je poverjenik — imena nisem razločil.

Poverjenikov je vsake vrste. Ta je spadal vsaj med one z manirami in je bil tudi zabaven. Rad sem ga poslušal, ko je otvoril jez svoje zgovornosti in mi enolično voznjo krajšal, pripovedujoč tolovajščine, kakršne da se dogajajo na

progl, ki smo se baš po njej vozili. Skozi kupejno okno je pokazal proti vasi — izza košatega sadnega drevja so ji kukale zvedavo bele hiše na mimo sopihajoči vlak — in je dejal, da v tej vasi blizu ne najdeš žive duše, da bi nosila moške hlače na bedrih. Domalega ves moški svet da je zaprt, pičli ostanek pa da se s primernim prizadevanjem žuri, da si skoro prisluži pravico do enakovrstne preskrbe. Že v mirnih časih da so bili ti kraji razvpiti, razvpiti v neugodnem pomenu besede. Dva orožnika na primer sta ondile na partrulji izginila kar pri belem dnevu, izginila takorekó kakor kafa. Pa kafa zapusti vsaj kaj duha, orožniki pa nič, čisto nič, kar nedostajalo ju je brez duha in sluha, brez glasu, brez sledu. Kako v živo si lahko predložijo olikan človek nelzmerno tugo obupanij vdov, pretresljiv jok neboljene dece, siročadi zapuščene brez sredstev!

Z roko si je šel prek oči, vzdihnil: »Da, da!« in ugotovil, da je na svetu obilo gorja. Ali — je pripomnil — s pravo preudarnostjo bi si mogel svet olajšati dober del gorja, ki ga are. Žal, da je ta preudarnost

programa le pljučka s cmoki. Z g. Deržičem soglašamo, da je čudno, če se zlasti v sedanjih časih socialistični poslanci suče v trboveljski družbi.

== Madžari nevarni Italijanom na Reki. Bakar, 30. julija. Reška »Vedeta« v daljšem članku opisuje nevarnost, ki grozi italijanstvu Reke vsled tamkaj bivajočih Madžarov, ki so željami Italijanov po Reki istotako opasni, kakor pa Jugoslovenci. Madžari zavzemajo pri železnici in v drugih upravnih panogah odločilna mesta. Italijanstvo Reke pa jim je tako malo mar, da z vsemi svojimi silami delujejo v isti smeri kakor Jugoslovenci, da napravijo iz Reke vse kaj drugega, kakor pa italijansko mesto. »Vedeta« energično zahteva, da se poleg Jugoslovenov iznesejo tudi Madžari in drugi neitalijanski podaniki.

== Iz zagrebškega občinskega sveta. Zagreb, 30. julija. Ker je treba pred občinsko sejo, v kateri naj se izvoli novi zagrebški župan, rešiti vprašanje odobrenja odstopa svetnikov Jurije in Ancela ter vprašanje verifikacije frankovskih mandatov Hrutića, Košutića in Prebega, se bo vršila seja, na kateri se bo volil župan, šele po 14 dnevih.

== Sestanek demokratičnih učiteljev v Zagrebu. Zagreb, 30. julija. Včeraj se je vršil sestanek demokratičnih učiteljev iz Hrvaške in Slavonije ter Dalmacije in Slovenije. Sestanka se je udeležilo nad sto v Zagrebu na ferijalnem tečaju vpisanih demokratičnih učiteljev.

== Predsedništvo parlamenta. Na današnjem sestanku se je obravnavalo tudi vprašanje predsednika parlamenta. Demokrati so predlagali dr. Veljkovića, Dragutina Pečiča in Milorada Drakovića. Radikalci so predlagali Bogdana Nedakovića in Nastasa Petrovića. Dosedaj v tem vprašanju še ni došlo do sporazuma.

== V agrarni reformi ni sporazuma. Delegati, ki so se sestali 29. t. m. ob 10. dopoldne radi sporazuma o sestavi koncentracijske vlade, so prešli na razpravljanje vseh vprašanj in došli do zaključka, da obstoji možnost za sporazum v vseh vprašanih razen v vprašanju agrarne reforme. Ministri so se razstali ob 13 ter odšli v svoje klube, da dobe instrukcije. Upajo, da se bodo nesoglasja kmalu poravnala.

== Regent in poslabšanje situacije. Pričakovali so dohod regenta Aleksandra v Beograd koncem te tedna. Do tedaj so hoteli doseči sporazum med obema parlamentarnima skupinama glede sestave koncentracijske vlade. Nenadoma pa je 28. t. m. dopotoval v Beograd regent naravnost iz Topola z avtomobilom. Njegov prihod se spravlja v zvezo s poslabšanjem situacije v oziru na razgovore o sestavi vlade.

== Begunci iz Rumunije. Beograd, 30. julija. Kakor poročajo iz Velikega Beckereke, prihaja zadnje dni mnogo beguncev preko rumunske meje. Našim oblastem, ki te begunce sprejemajo, so ubežniki izjavili, da so pobegnili za to, da jim ni treba vstopiti v vojsko. Samo tekmo včerajšnjega dneva so naše oblasti sprejele preko sto takih ubežnikov.

== Hoover za takojšnjo ratifikacijo mirovne pogodbe. Ameriški listi priobčujejo članek Hooverja, ki priporoča republikancem, naj nemudoma ratificirajo mirovno pogodbo in sicer brez člena 10. V Zvezi narodov, ki je produkt liberalnih idej, ne smejo vojaške pretnje, ki jih vsebuje člen 10., igrati glavne vloge. Gospodarske in moralne represalije zadostujejo popolnoma. Le na podlagi teh sredstev se lahko izvrši mednarodna razorožitev. Hoover nasprotuje tudi sklepom separatnega miru s strani Amerike. Separatni mir med Ameriko in sovražnikom bi imel za posledico neugodna pogajanja ne samo s sovražnikom, ampak tudi z vsemi novimi državami, z zavazniki in nevtralnici, ki so člani Zveze narodov. Razorožitev mora biti glavni pogoj za pristop v Zvezo narodov. Moralna moč Zveze narodov je silna, ker vsled sedanjih medsebojne odvisnosti noben narod ne more vzdržati za dolgo časa gospodarskega bojkota.

== Za združanje Avstrije z Nemčijo se pogaja »Arbeiter Zeitung« čes da je ta zveza edina rešitev za nesrečno Av-

strijo. Piše: Mi imamo pač lepe gore, preobilico uradnikov in ogromno dolgovi, drugi pa imajo žitna polja, sladkorno peso, premogovnike in predilnice. Tu ne pomaga najbolj svobodni promet prav nič, ako ima tisti, ki največ potrebuje, najmanj denarja. Le v velikem gospodarskem krogu moremo zopet dobiti ono nazaj, za kar nas je oropal polom. Krediti nam ne morejo pomagati. Te železne resnice ne odpravijo vsa črnažolza zapeljavanja in utopije donavske konfederacije in v naši ubogi zapuščenosti nam sveti le ena zvezda, da moremo obstajati dalje le še kot člen velike demokratske in socialne nemške republike.

== Umirajoči Dunaj. Od začetka vojne do danes se je dunajsko prebivalstvo skrčilo za 200.000 prebivalcev, ki so večinoma zaradi lakote ali epidemije pomrli ali pa so se izselili. Dunajski »Arbeiter Zeitung« poroča: »Nobenega dvoma ni, da je na Dunaju 10.000 oseb, ki po svojih domovih leže in ondi tiho in neopazno zaradi lakote poginjajo. V dobi od 20.—26. junija t. l. je umrlo 531 oseb ter se je narodilo 494 otrok; v dobi od 13.—19. junija je umrlo 587 oseb in se je narodilo 496 otrok; od 6.—12. junija je umrlo 574 oseb in se narodilo 512 otrok, tako se zmanjšuje prebivalstvo vsak teden za 60—100 oseb, ki so umrli; k tem pa pridejo še izseljenci. Ker so krščanski socialci dovolili svobodni izvoz žita ter odpravili prisilno odajanje žita dunajski občini, ker so se hoteli odkupiti veleposesnikom in posestnikom kot svojim volilcem, je gotovo, da bodo cene žita in mleka izredno visoke, in si več tisoč ljudi ne bo moglo na teden privoščiti več kruha kakor ponizev hlebeček. Potem pa bo statistični urad dunajskega mesta prinašal še groznejša poročila o razliki med porodi in mrtvici. Če pojde tako naprej, trdi »Arbeiter Zeitung«, je lahko izračunati dan, ko bo to nekdaj tako bogato in srečno mesto nehalo obstajati.

== Trgovske zveze Francozov in Angležev z Rusijo. »Pour la Russie« poroča, da je neka velika angleška trgovska tvrdka nakupila v Parizu za Rusijo 1.000.000 moskovskih oblek. Tudi nekatere francoske tvrdke so že izvršile naročila za Rusijo. Cena nabavljenih oblek je 105 fr., ali tvrdke upajo, da jih bodo prodale po 200 do 300 frankov. Ententni politiki hodijo napram Rusiji svojo pot, ententni veliki trgovci pa svojo. Teorija in praksa. Ti dve besedi označujeta razmerje med njimi.

Poljaki in Rusija.

Nova, neodvisna Poljska je bila od prvega početka v izredno težkem položaju. Na celem zapadu plebscit, na severu težave z Gdanskim, a na celem dolgem vzhodu — brez meje!

Kdo je do takrat, ko se je začela vojna med Poljaki in Rusi, vedel za mejo med Poljsko in Rusijo? Nič. Ni bilo meje in nikogar ni bilo, ki bi jo mogel potegniti. Ententa, ki je hotela urediti Evropo, je na slovenskem vzhodu povsem običala. Ni imela niti volje niti moči, da bi tam kaj storila. Še »pakt« ni bilo, ki bi določal mejo, takšnega, kakor ga vleče Ententa s seboj skozi pet let za rešitev jadranskega problema. Kaj čuda, če so se spričo tega Poljaki domislili, da je najbolje, če si potegnemo mejo sami, ter so marširali ... Rusi se pa tako že davno več ne brigajo za močnike na zapadu ter se zanašajo le na svojo moč. Kdor je čital zadnjega pol leta poljsko časopisje, je videl, da je Poljska bila prepričana, da se boljševiki pripravljajo na napad; mirovne ponudbe moskovskega Čičerina so bile le pretveza; prava namera mu je bila, dobiti čas za boljševiško ofenzivo proti Poljski; da bi prehiteli boljševike, so Poljaki s svoje strani začeli ofenzivo, a so naleteli na sovražnika, ki je bil za vojno že močno pripravljen ...

Brez dvoma pa je vojna proti Rusiji tudi izraz ene politične struje poljske. V Poljakih tiči še vedno ogromen strah pred Rusijo, ki so v njej videli sto let najsišnejšega svojega tlačitelja. K strahu se je v enem delu Poljakov pridruževala mrznja; Pilsudski

sam je bil v začetku svetovne vojne orientiran proti Rusiji, kaj nedarj narediti, da se trajno reši rusko - poljsko vprašanje? Ena poljska politična struja je mislila, da je treba med Moskovsko Rusijo in Poljsko potisniti nekaj »puferskih« državice ali »narodov«; k tem »narodom« ali državam bi pripadala tudi Ukrajina. Iz te politične struje je nastala misel, da se je treba zvezati z Ukrajinci proti Moskvi in ustvariti neodvisno Ukrajino; iz te politične misli pa je čisto naravno nastala sedanja vojna proti boljševikom. Na drugem stališču pa stoji na pr. poljska Narodna Demokracija, ki jo je v Galiciji svojčas vodil Glominski, v kongresovski pa Dmowski in ki je zlasti v tej šteli v svojih vrstah odlične moskalofile. Ta politična orientacija je videla edini spas v sporazumu z veliko Rusijo; Poljska naj bi torej mejila z Rusijo in se pogodila z njo o mejah. Narodna Demokracija je bila proti sedanji vojni, prepričana, da bo vojni nastop le konsolidiral vojno, in dogoki kažejo, da je imela prav.

Ni bilo torej na Poljskem vse navdušeno za to vojno. Niso se ji protivile samo one struje, ki so sploh proti vojni, ampak tudi neke nacionalistične stranke. Politični računi so jih stavili v vrsto protivnikov vojne z Rusi. A tudi moskalofilov ne manjka med Poljaki; celo o dosedanjem vnanjem ministru poljskem Sapiehi poročajo, da je moskalofil. Pa tudi na ruski strani ni vse vneto od sovraštva proti Poljakom; ne mislim tu le na protiboljševiške struje na Ruskem (Bucev, Lvov, Maklakov, ampak na take odličnike, kakor je n. pr. svetovnoznan pisatelj Merežkovskij, ki se je v družbi z drugimi opetovano izjavil za poljsko - rusko prijateljstvo.

Zagonetna je boljševiška Rusija. Te dni smo še čitali poročila italijanskih odposlancev v Rusijo, ki govore o mrtvili in bedi ruskega življenja, o pasivnosti tvornic itd. Odkod pa potem ta sunkovitost sedanjih ruskih armad? Iz revolucije vzrastejo močni polki; to je res; a tudi ti morajo biti dobro oboroženi. In kdo jih vodi. Carski generali? Za vrhovnega komandanta velja Brusilov. Toda iz angleških virov prihajajo vesti, da vrhovnega vodstva nima Brusilov, sploh ne carski generali, ki morejo pod boljševiki igrati le podrejeno vlogo, ampak — nemški generali. In poljski časopisi pravišejo: »S kom se vojskuje Poljska? Z armado boljševiških diktatorjev pod komando Nemcev«, čes boljševiško armado so od prvega začetka boljševiške revolucije do danes vodili nemški oficirji.

Situacija na rusko - poljskem vzhodu je bila nejasna. Trebalo je jasnosti. Vojna se je začela. Kako se bo končala, ne vemo. Čas je sedaj velikih čistjenj in reševanj problemov. Morda se reši trajno tudi rusko - poljsko vprašanje, tako ali drugače. Merežkovskij je rekel, te le besede: »Zveza Poljake in Rusije, teh dveh nasproti si ležečih polov slovenskega sveta, teh ločenih sil, ki sta se doslej pobijali, je neobhodni pogoj, če naj slovenski svet odigra v zgodovini celoga sveta ono vlogo, ki mu jo je odkazal Mickiewicz (Varšavski »Kurier Poranny« 11. julija 1920). Kako bo govoril Trockij - Bronstein? — Dr. Fr. I.

Neodrešena domovina.

— Iz Gorice. Razmere v zasedenem ozemlju postajajo neznesne. Tu v Gorici in okolici so zopet pričeli preganjati Slovence ter jih po krivici zapirati. Če le fantje kje na vasi ali v gostilni slovensko zapoje, v zapor z njimi, kjer jih italijanski karabinjerji prav pošteno pretepo, potem pa odzvene v zapore v Gorico ali Trst. Iz Plavi pri Kanalu so odgnali 14 mladeničev samo radi tega, ker so se med seboj slovensko pogovarjali in slovenske pesmi peli. Tudi v Gorici ima italijanski strah pred Slovenci velike oči. V vsaki slovenski družbi slutijo zarotnike. Prišlo se je proti slovensko govorečemu občinstvu zopet zmerjanje s »porohi« sčavi« s pripombo, da se naj spravijo v Ljubljano oziroma Jugoslavijo. Slovence ni niti trenutek varen svojega življenja, imet-

ja in osebne svobode. Posebno goriška inteligenca, kar je še, jim je trn v peti. Izmed poitalijancev se posebej odlikuje v gonji proti Slovincem neki Pallich (Paljk) Guido, bivši mehanik v Gorici, znan še izpred vojne kot velik izveščevalec in pretepač, ki pa uživa danes vse zaupanje italijanskih vojaških in civilnih oblasti. Dalje neki Ipavica, sodni oficijant pri zemljiški knjigi v Gorici, in še mnogo drugih. Ta dva sta tudi ovadila Slovence v Gorici ob priliki zadnjih aretacij. Pallich se je izrazil nasproti aretirancem, kaznoč na sliko italijanskega kralja: »Ta tukaj je sedaj naš gospod in kralj, kateremu imamo biti pokorni in vdani; kdor temu nasprotuje, imamo sredstva, da ga spravimo na varno.« Ob isti priliki se je izrazil kapitan karabinjerjev Valle sledeče: »Vi Slovenci upate na rešitev po Jugoslovenih in stremite po združitvi z njimi. Zadržim vam pa, da predno se bo to zgodilo, imamo še dovolj strojnih pušk, da vas vse postrelimo, vašo domovnjo pa z dinamitom razsrečimo.« Ta Valle je ob priliki slavlja sv. Cirila in Metoda v Prvačini prisilil nekega mladeniča, da je moral podsekati drevo, na katerem se je vila slovenska zastava. Ponudil mu je na to deset lir, katerih pa dečko ni hotel sprejeti. Na grozljivo tega kapitana, da jih mora sprejeti, je odvrnil ta vrli dečko, da ako jih sprejme, jih podari družbi sv. Cirila in Metoda. Raztogoten nad takim odgovorom je prišel ta pandurski kapitan nad fantom divjati in mu pretiti, končno je ohladil svojo zovs tem, da je na zastavi opravil svojo potrebo.

— D' Annunzio napoveduje napad na Split. »Domovina« javlja z Reke, da je D' Annunzio v svojem najnovejšem govoru izjavil, da bo odšel z Reke, da izpolni svojo svojo zaobljubo. Na Reki tolmačijo to njegovo izjavo kot predizjavo njegovega že davno napovedanega napada na Split in Zagreb. Med tem prihaja vedno več beguncev z Reke v Bakar. Italijani so mnogo Suščanov zaprli v Trstu; za vzrok ne vprašajo. Narod je preplazen vsled tega začel v velikem številu bežati preko demarkacijske črte.

— Obsedno stanje v Sibeniku. Poročajo, da se je 16. t. m. razglasil ukaz generala Viose, ki najjavlja odredbe obsednega stanja. Nikdo ne sme imeti s seboj palice, nad 5 ljudi ne sme biti skupaj nikjer ne na ulici ne v javnih lokalih, sprehajati se je prepovedano, sedeti v perivoju, okoli cerkve se ne sme, ob 10. zvečer mora biti vse doma. Zaprli so mnogo ljudi brez vsakega vzroka. »Novo Dobac« piše: Nad 20 mesecev traja že to trpljenje, ki je vedno težje in hušje. Vprašamo se z bolestjo v srcu: koliko časa bo še to trajalo? Ali naša potrpežljivost nima meje. Nahajamo se v veliki kaznilnici. Nikdar ne vemo, kaj bo jutri, samo vedno je hušje in težje.

— D' Annunzijska valuta. »Gazzetta di Venezia« donosa iz Rima vesti, da se je končala naša oblika, kako urediti valutno vprašanje na Reki. Po izjavi zgoraj omenjenega časopisa je italijanska vlada pripravljena, izmenjati reški denar pod tistimi pogoji, kakor v Istri, namreč da plača za eno krono 60 centesimov italijanske lire. — Reški Italijanci se hvalijo, da je to uspeh njihovega dela v Rimu. — Proglasen je službeni kurz italijanske lire z eno lito: 4 K 90 v reškega denarja ali K 910 jugoslovenskega denarja od prvega žigosanja. — Ldu.

— Italijanski napad pri Rakeku. V četrtek dne 15. julija t. l. med 11. in 12. uro po noči je nekdo v bližini rakovske demarkacijske črte (rakovske mitnice) pod Podskrajnikom spustil par strelav v zrak. Vsled teh precej oddaljenih strelav, je italijanska mejna straža s carinarji vred takoj zbežala na Rakek ter aramirala tam vojaštvo in karabinjerje, ki so potem napravili proti mejni črti pravi napad na dozdnevno jugoslovensko vojsko. Streljali so divje v noč, oddali so mogoče kakih 1000 strelav ter pri tem mitniški drog s svojektli večkrat preluknjali. Po načinu strelskih lukenj se je konstatiralo, da so bili oddani strelji samo od rakovske strani, torej od Italijanov; vse luknje so namreč le proti cerkniški strani raz-

trgane. Nisem mogel konstatirati, kdo bi bil streljal na tukašnji strani. Nekateri pravijo, da par veselih ponočnjakov. Mogoče je tudi, da so hotele obmejne straže preplahiti kakšne navidezne tihotapce, kar se zgodi večkrat tudi na italijanski strani. Kratek čas, v groznem strahu telefonirali na vse kraje o strašnem jugoslovenskem napadu ter prosili za nujno pomoč v Logatec in Postojno. Zbotali so skupaj več čest s strojnimi puškami in baje enim topom. Mejne črte so si upali zasesti šele proti jutru, ko se je zdanilo.

Iz Koroške.

— Iz Borovelj. Nemčurska nestrpnost. Komaj so bili 26. t. m. lepaki s proklamirano interalirane komisije v obeh deželnih jezikih pribiti, so že na nekaterih krajih po noči nemurji raztrgali lepake s slovenskim tekstom. Kdo je to storil, oziroma provzročil, ni težko uganiti: Möbius, Stratinik, Perković, sestre Hambrož, pa je boroveljski »nemški« cvet komplet! Gospod Ovčar bi zelo dobro storil, če bi jim zabranil sestanke v trgovini, katero so mu že popolnoma diskreditirali. V teku dobrega leta se je mogel vsak Nemec prepričati, da jugoslovenske oblasti niso storile nikomur žalega, ki se je pametno obnašal, niti niso ničesar ukrenile proti početju otročaje.

— Boroveljski delavci. Če rečemo, da je tri dobre dele tega delavstva slovenske narodnosti, nič ne pretiravamo. Skoraj vsi so organizirani v socialdemokratski stranki, katere vodstvo je pa popolnoma v nemško nacionalnih rokah. Z vsa vsem pritiska to vodstvo na delavstvo slovenske narodnosti, da bi glavovalo proti svojem prepričanju in želji za Avstrijo. Nekoliko mlajših so pač premotili, ali kar je starejših delavcev, ki so tu doma in imajo tu svoje družine, ta vaba ne vleče. Pač se ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi, če bi cona A spadala pod Avstrijo, morali s trebuhom za kruhom bogve kam po svetu. To se dogaja že danes v Avstriji vsled pomanjkanja dela. Tam tovarne nimajo surovin, premoga, koksa, niti potrebne prehrane za delavca, in so skoraj vse radi tega obrat morale ustaviti. Drugi si pa naši delavci tudi mislijo, kaj to briga vodstvo stranke, kako bomo mi glasovali, ko smo vendar internacionalni in popolnoma svobodni v tem pogledu! Mi smo prepričani, da bode plebscit tudi mlajšim delavcem še o pravem času odprl oči in bodo spoznali nekega dne svoje voditelje, kakor prave, zagrizene nemške nacionalce, ki so jih toliko časa s svojim internacionalizmom samo farbali. Da so res zagrizeni nemški nacionalci, je vendar dokaz dejstvo, da agitirajo strastno za Nemško Avstrijo. Če bi bili oni v resnici internacionalni, bi jim moralo biti vseeno, kako bo glasoval. Da je Avstrija republika, Jugoslavija pa monarhija, še ni dokaz, da gre delavstvu v Avstriji bolje, kakor v Jugoslaviji; nasprotno, v Avstriji uživa delavec manj svobode, da o zaslužku niti ne govorimo, kakor pa v Jugoslaviji.

Vpad Albancev v naše ozemlje.

LDU Podgorica, 29. jul. Kakor se doznava dosedaj, je dognela preiskava, da je pri vpadu čet albanske vlade na naš teritorij kompromitiran v prvi vrsti Hasan Bušati, poveljnik vladnih čet, ki je osebno vodil operacije, ter mnogi visoki uradniki vlade, med njimi Djemal Efendija, kadija v Skadru in podprefekt mesta Skadra, Feredj. Zdi se, da bodo odkrili še marsikak ime visokih albanskih dostojanstvenikov.

LDU Podgorica, 29. julija. Pri vpadu so Albanci zakrivali mnogo zverskih zločinov in plenitev. Bitka še traja. Napadalcu so uporabljali tudi topove in mitraljeze. Na horizontu se je pojavil dopoldne tekoni bitke italijanski aeroplan.

to je sam povdarjal: služil mu je v dragocen spomin, kako smo sredi življenja v rokah smrti. Poslušal je opomin in storil, kar je dolžnost vsakega preudarnega moža.

Z velikim zanimanjem sem sledil pripovedovanju dolgega in dostojnega gospoda.

Poseben občuek je in niti ni neprijeten človeku, v ajenemu le vsakdanje proze, takole neposredno in osebno priti v bližji stik s pristno tolovajsko romantiko. Kar gomaželo mi je po hrbtu in po rokah.

Zopet je segel dolgi in dostojni gospod v notranji žep svoje suknje, a to pot ni zgolj požrl slino in zamahnil z roko, ampak je prinesel na dan vizitko in mi jo ponudil v roko. Bila je jako obsežna in je stala na njej natisnjeno, da je poverjenik prve, največje, edine in najsigurnejše zavarovalnice. Naklonjeno mi je še pofajnal, kakšna da je stvar z njegovim naslovom. Svoj čas so ga nazivali potovalnega inšpektorja. Ali vsesplošni prevrat se niti ni ustavil ob naslovih v njegovi stroki. Pa mu je podelila družba naslov poverjenika. Poverjenik, je dejal, je itak

najmanj, kar je dandanes dostojen človek v naši domovini.

Na bližnji postaji se je najpriščneje poslovil, izrazujoč željo in nado, da se skoro zopet vidiva drugod in se spoznava bližje.

Zopet sem bil sam v kupeju.

Drvel je vlak svojo pot skozi nepregledno ravnino. Dan se je nagibal k počitku. Rdeča obla solnca se je pogrezala daleč, tam daleč za prašni in soparni horizont. Svetloba dne se je umikala mraku. Seljaki na polju v belih, ohlapnih oblekah so se ravnali, da končajo svoje trudapolno delo in krenejo proti domu. Izza vrhovja se pokaže ogenj, za njim v nejasnih obrisih ciganski šotor. Pokrajina izgublja barve. Iz tal vstaja noč, višja rase in višja se razprostira, da s temnimi krili ode ne utrujeno zemljo.

Sedim v temi. Mimo spomina se mi vrste pripovedke gospoda poverjenika. Čudne so, skoro neverjetne, toda slične stvari so že stale v listih — mogoče je vse! Zagomazelo mi je po rokah in životu in — kdor misli, da pride sedaj tolovajska dogodivščina, se jako moti.

Ampak mi je zagomazelo tudi po vratu, nehoti mi je roka segla na vrat, Bog svojih ne zapusti in sta mi palec in kazalec prijela nekaj drobnega, mehkega. Stopil sem k oknu in pri svitu zvezd razločil, kar sem itak že slutil in kar bodi povedano brez olepševanja in toezije: med prstoma sem tiščal stenico.

Stenice so bile v vozu!

In jih je moralo biti mnogo, kajti prinesel sem jih domov, zbral, seštel in uničil štirinajst.

Stenic vobče ne ljubim. Pustil sem kot, kjer so imele nemara svoje glavno taborišče, in ostal pri odprtem oknu kupeja.

Prijazno me je božal sveži, hladni vonj travniškega cvetja, tudi akacijin duh sem ločil vmes in vonj domačega bezga. Zemlja diha, sladak je njen dih. Mimo hite siluete dreves, med vejevjem se zdaj in zdaj pojavlja in zopet skriva razsvetljeno okno. Stroj siplje iz dimnika roj rdečih isker, v dolhah progah lete mimo okna, izgubljajo se med vejevjem in v travi, tekmujoč z bledimi kresnicami.

V dehtečo noč se razlega enakomerno, zagriženo petje žabjega

rodu: veveveveveve; v daljavi zagteguje pes, ponoči mu je vse drugačen glas nego podnevi, mimo se pomakne skupina dreves in grmovja, za en hip, za dva vjamem par milih zvokov: ali je slavec? Slavec je bil! Slavec!

Nad vsem se vzpenja črni svod neba, neizmeren, nem, nepremičen in vendar živ in migljajočem svitu neštetih svetov. In v vesoljnem njegovem objemu se spaja vse v veličastno harmonijo: temna pokrajina, svetla okna, vonj, žabe, lajež, iskre, slavec, vlak, stenice ...

Stenic ne ljubim. Narava ljudi je različna, nekaterim so deveta, meni pa se studijo in kakor sem pošten, niti ne morem jamčiti, da mi dogodilaj z njimi ne bo škodoval na zdravju.

Človek mora gledati na svojo družino! Čutil sem moralno dolžnost, da preudarim, ali ne spadajo tudi stenice med takozvane nezgode v železniškem obratu in ali mi potemtakem ne dolguje železnica iz naslova teh stenic primerno odškodnino za strah, duševne bolečine, zrahljane živce, zamudo časa in za-

toplice tudi. Tako sem presodil, da bi zahteval trideset tisoč in se potem poravnal na pet.

Stopil sem drugo jutro k ravnateljstvu saobračaja in gospodi razložil, kaj se mi je primerilo.

Kazali so veliko radost, da sem jih posetil, ponudili mi cigaret iz Ljubljane, in dejali, da jih jako veselijo, da se tudi jaz zanimam za stenice. Stenice da v istini zaslužijo to pozornost. Povedali so mi, da imajo vagon, ki so od stenic kar živi. Na tiru da je stal sam samcat vagon, kar se je pričel premikati: premika se, ne hitro kakor ekspres, ali kamniški vlak, so dejali, bi bil skoro dohiteval. Kaj mu je vraga! Ugibajo, gredo gledat, preiščejo vagon — holaj! viž jili, premikale so ga stenice.

Tako so mi pravili.

Jaz pa sem hitel, da se vrnem in jadrno poslovim.

Zbal sem se.

Kajti če jim služijo stenice za obrat, so umcuti kos, da reklamirajo molih štirinajst in me še spravijo v stroške in v izgubo.

LDU Cetinje, 29. julija. Visoki dostojanstveni transke vlade v Skadri in okolici odkrito priznavajo greh, ki ga je zakrivila albanska vlada s tem nepremišljenim napadom na naše ozemlje.

LDU Podgorica, 29. julija. Dokazano je, da so med vpadom krožili italijanski aeroplani med našo mejo in Cetinjem in da so prišli iz mesta Kopljika na severni obali Skadrskega jezera na albanskem ozemlju.

LDU Podgorica, 29. jul. Mnogi ne sumijo, da so nadzorovali opremljenje albanskih čet, ki so izvršile vpad, italijanski častniki. Vpad je izvršilo približno 1000 albanskih vojakov.

LDU Podgorica, 29. jul. Hasan Bušati, poveljnik čet transke vlade, ki je izvršil vpad na naš teritorij, je predvčeršnjim zahteval besedno (častno besedo) od katarskega barjaktara (zastavonoša) in od zastavonoš sosednjih plemen, da ga ne bodo napadli, dokler on ne izvrši svoje akcije proti nam. Hasan Bušati ni dobil besede, nego sosedje so mu še celo odsvetovali napad na jugoslovnsko ozemlje.

Solstvo v sovjetski Rusiji.

Znani italijanski socijalist Luciano Magrini priobčuje v »Secol« zanimive članke o komunističnem režimu v Rusiji. Magrini, ki je kot italijanski delegat bil več časa v sovjetski Rusiji, kjer je proučeval komunistične razmere, piše o solstvu:

V soli se uči malo, še manj pa nauči. Boljševiški režim je sicer razširil javno poučevanje in razdelil abecednik med neomikane mase, toda intenzivnost poučevanja je za znatno zmanjšala. Nova oblika boljševiške šole je enotna. Vsi otroci so po možnosti razdeljeni po enakih začetnih sposobnostih in imajo vsi enako možnost pouka. Odpravljen so vse razlike med različnimi vrstami šole. Mesto meščkansko urejenih šol, ki so po mnenju komunistov razdeljevale narod v dva razreda, so danes v Rusiji samo različne stopnje ene in iste šole. Odpravljen so tudi vse tehnične in trgovske šole. Obisk šole je obvezen od šestega do sedemnajstega leta. Za otroke med šestimi in osmimi letom so posebni otroški vrtci. Od osmega do trinajstega leta traja takomenovani tečaj prve

stopnje. Pouk je brezplačen. Otroci dobivajo zastojno obleko, obutev in enkrat na dan hrano. V šolah se ne poučuje noben verski nauk. Šolski program zahteva tesno zvezo med produktivnim delom in poukom. Otroci se morajo navaditi potom pouka razumevati vse življenje, ki jih obdaja. Otroci se poučujejo tudi o splošni kulturi, o zemljepisju, naravoslovju itd. Glavni predmet pouka pa je sprijaznitev otrok z delom, da se vzgoji za bodočega državljana socialistične komunne. Zgodovina se poučuje le v toliko, v kolikor je v zvezi z delom in kulturo. Noben otrok ni primoran delati ali učiti se doma.

Šola je odprta vse dni v tednu. Ob nedeljah se vršijo čitanja in izleti v spremstvu posebnih učiteljev. Šolske kazni so odpravljene. Izpitov ni nobenih. Šolsko upravo vodijo okrajni soveti, sestavljeni iz ene četrtine učiteljev, četrtine učencev starejših skupin, ostali člani pa so okrajni delavski delegati in zastopniki osrednjega komiserijata za javni pouk.

Tak je šolski program, ki se pa izvaja v vsakem kraju drugače. Učitelji pravijo: Nihče ne ve, kaj pravzaprav hočejo komunisti, med tem pa životarijo otroci v šolah brez pouka in se pečejo z ročnim delom, ki je največkrat le otroška igra.

Priznati pa je treba, da je sovjetska vlada rešila otroke pred lakoto s posebno otroško aprovizacijo. Otroci imajo več živega nego delavci v tovarnah. Fizično stanje otrok v Petrogradu je razmeroma dobro, čeprav pogrešajo otroci v gotovi dobi mastnih živil. Šolski otroci morajo zaužiti hrano v šolskem poslopiju, ker se je dogajalo, da so lačni starši použili hrano, ki so jo dobivali vsled hudega mraza otroci na dom. Po zimi so zakurjena samo zavetišča. V tečajih za analifabete je vpisanih 24.000 ljudi, med katerimi se nahajajo tudi šestdesetletni starci.

Boljševiška univerza, ki obsega bivšo univerzo, ženski višji in psihonevrološki zavod, je zapuščen. Na univerzi je sicer vpisanih 13.200 slušateljev, toda predavanja obiskuje le 400 dijakov: 100 moških in 300 žensk. Vsi drugi so raztreseni po Rusiji, kamor so šli s trehobom za kruhom, ali pa so mobilizirani. Od 400 dijakov, ki obiskujejo univerzo, je en sam komunist. Profesorjski zbor šteje 660 profesorjev, od katerih je 330 titularnih. Med profesorji ni nobenega komuniste.

Krasne perspektive za našo šolsko bodočnost, če bi bili naši komunisti tako gosto nasejani, kakor se kažejo v svojem ogledanem zelniku!

—*—

V znanje centralni vladi.

Demarkacijska črta, ki loči glasovalno cono A od cone B na Koroškem, se ima, kakor smo informirani, odpraviti dne 3. avgusta in sicer, kakor se zatrjuje, z vero-dostojne strani, s soglasjem naše centralne vlade v Beogradu. Popustljivost beogradske vlade nam pravi vsem, če tudi še tako krivičnim zahtevam Antante, je splošno znana, zato ni izključeno, da odgovarja resnici tudi vest o pritrditvi centralne vlade, da se odpravi demarkacijska črta.

Ako je ta vest resnična, sporočamo vladnim krogom v Beogradu, da se slovenski del našega naroda tej odredbi ne bo nikdar in nikoli in da za nobeno ceno ukloni in da bo proti volji vladnih krogov v Beogradu, če treba tudi z orožjem v roki, čuval dosedanjio demarkacijsko črto. To naj gospodje, ki vedre oblaščijo v Beogradu in ki jim je usoda koroških Slovencev očitno deveta briga, vzamejo na znanje!

—*—

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. julija 1920.

— **Odredba ministrstva za socialno politiko.** Danes je prišel v Ljubljano minister za socialno politiko dr. Kučovec. Predstavila se mu je deputacija strank, ki jim je zapretilo poverjenišvo za socialno skrb z izpraznitvijo stanovanj dne 3. avgusta 1920, če ne vplačajo v državni stanovanjski fond gotovih od poverjenišva predpisanih zneskov. G. minister je tozadevne odredbe poverjenišva ukinil in prepovedal njih izvršbo.

— **Vsem prizadetim se sporoča,** da so na svojem sestanku dne 29. julija 1920 sklenili oni, koje preganja poverjenišvo za socialno skrb (na podlagi znane naredbe št. 166) z odlokom z dne 27. julija, da so solidarni eden za vse in vsi za enega, da bo znanje nastopal poseben od njih izvoljen akcijski odbor in da podvzamejo skupno vse potrebno, da se krivice odpravijo. Z novim odlokom je vlada odklonila od nekaterih stališnih pismene ponudbe, ki so vsled tega postale brezobvezne in brezpredmetne. Posameznik ne opravi nič in naj se ne pogaja: le v slogi je moč! Informacije so na razpolago v pisarni gremija trgovcev. Gradišče 17-1. med uradnimi urami.

— **Pametna beseda.** Gosp. Jan. Ko Jovan, ki je dalj časa služboval v Beogradu v prehranjevalni službi, je napisal te dni o naši izvojni trgovini članek, ki smo ga brali z zanimanjem. Veselilo nas je zlasti, da je krepko naglasil veliko kvarnost, če se gospodarska vprašanja obravnavajo kot zgolj politična vprašanja. Pri nas je zadnje mesece žalobno zopet postalo tako. Videli smo to v vsakem vprašanju, v prometnih in izvoznih vprašanjih. Če bomo vstajali na tej napačni poti, pridemo v Sloveniji kmalu na beraško palico. Pri tem

ne gre le za gospodarsko politiko v državi sami. Od vseh strani silijo tuje gospodarsko močne sile v naše gospodarstvo. Obranili se bomo le, če popustimo sedanje žalostne navade. Z možmi, ki zastopajo tako razumno stališče kakor g. ravnatelj Jovan, je sporazum in skladno postopanje v gospodarskih vprašanjih po naši sodbi lahko mogoče.

— **Komite za proučevanje produktivskih stroškov T. p. d.** zboruje že dva dni. Delo je težko in odgovornosti polno, zlasti ker ni na razpolago knjižkovodska kontrola. Dobro bo, če komisija objavi uspeh dela glede sledečih vprašanj: 1. za koliko so se zvišali stroški produkcije izza febr. t. l., a) glede mezd in plač, b) glede materiala? Koliko stane Trboveljsko prem. družbo 1 tona? 2. Katere nove v februarju še ne upoštevate investicije so predložene? Koliko so proračunane? Kakšna amortizacijska doba je za vsako posamezno investicijo primerna? Ako bomo dobili na ta vprašanja javen odgovor, bo odgovornost komisije znatno olajšana.

— **Silen »uspeh« klerikalne vlade** vidi »Slovenec« v tem, da je za aprovizacijo rezerviranih 1000 vagonov premoga. Pozabi pa, da je bilo pod prejšnjo, to je demokratsko deželno vlado za aprovizacijo šol, bolnic, uradništva in ubožnih slojev rezerviranih 3500 vagonov! Ne razumemo, kako se more hvalisati svojo nerodnost, ko je protidokaz tako enostaven, da je demokratska vlada mnogo bolj skrbela za srednji in delavski stan kakor SLS.

— **Za svobodno trgovino s premogom?** V »Slovenec« poverjenik Sernec sila nerodno brani, zakaj je deželna vlada dovolila Trboveljski p. družbi zloglasni povisek kar glad-

ko brez vpogleda produktivskih stroškov. Tam se trdi, da je trgovina s premogom prav za prav svobodna in vlada ni mogla ničesar storiti. Čudimo se zategadelj logiki: Čemu potem deželna vlada o tem sklepa? Čemu ima nadzorstvo? Čemu sklicuje komisije? Čemu dovoljuje poviseke, če ni pristojna? Svobodne trgovine s premogom domačega pridelka do zdaj ni. Tudi ni nobene naredbe, ki bi državno nadzorstvo in gospodarstvo s premogom ukinjala. Zares čudno vlado imamo: vsa tavnost se bori proti poviskom. Vlada pa izjavlja, da ne more nič storiti proti temu. S tem daje potuho vsem poviskom kar naravnost in opominja »Trboveljsko prem. družbo«, naj odslej naprej kar pridno povisuje cene premogu brez obvestila in odobritve deželne vlade.

— **Predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu g. Jovanović** je prisel v Ljubljano, da stopi v stik z našimi pravniki krogi.

— **Odlikovanje.** Prestolonaslednik regent Aleksander je odlikoval v priznanje zaslug, ki si jih je pridobil na polju finančne zakonodaje, delegata ministrstva financ v Ljubljani dr. Karla Šavlika z redom Sv. Save IV. razreda.

— **Promoviral** je 24. julija na Karlovi univerzi v Prazi za doktorja vsega zdravilstva g. Ivo Pirc iz Ljubljane.

— **S pošte.** Imenovani so: Za računskega oficijala poštini oficijal Fr. Jurman pri strokovnem računskem uradu v Ljubljani; za poštneega oficijala poštini asistent Rafael Trampuš v Ljubljani; za poštarico poština oficijantka Roža Abina v Beltincih in za pisarniškega oficijanta pisarniški pomočnik Josip Ferluga pri poštneem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani. V poštino službo so sprejeti kot poštini praktikanti: Miroslav Kun, Fr. Levstik, Josip Hribernik in Jan. Kogovšek. Odpravniki mesto v Grahovem pri Cerknici je podeljeno poštini pomočnici Josipini Bižal. Premeščeni so: poština oficijantka Ana Zupančič iz Kranja v Maribor in poština oficijantka Marica Arko iz Ribnice na Dolenjskem v Metliko. Začasno vpokojeni so: poštarica Marija Kranjc v Rečici na Paki, brzojavni mojster Ivan Drnovšek pri vzdrževalnem oddelku poštneega in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani in poštini uradni sluga Fr. Toroš v Ljubljani. Trajno vpokojena je poština adjunktinja Marija Verhovec v Ljubljani. Premeščen je v oficijantovski stalež poštar Karel Kos v Mariboru 1. Poštino službo sta odpovedala: poština oficijantka Roža Klanjšček v Mariboru in poštini poduradnik Fr. Mellé v Radgoni.

— **Poštini odpravniki, bedni proletarci.** Predstolniki poštini uradov tretjega razreda se imenujejo poštini odpravniki. Deloma so izšli iz kategorije poštini oficijantov, se imenujejo kvalificirani — deloma pa iz drugih slojev — se imenujejo nekvalificirani. Uradi so deljeni zopet v stopnje po delovnih enotah. Tem enotam in stopnjam je primerno urejena plača, in sicer letno med 650 in 1600 kronami. Draginske doklade so pa pri odpravnikih iste kot so bile pri drugih uradnikih že 1. julija 1919, izplačale so se tem meseca septembra leta 1919. Odpravnikom so se pa izplačale te doklade šele meseca januarja 1920. Md tem časom se je po- višal prejemek vseh uradnikov za 120 odstotkov. Upali smo, da bomo tudi mi poštini odpravniki deležni te dobrote. Upali smo, pričakovali in računali na enakopravnost, a zaman. Od meseca decembra 1919 že imamo sedaj mesec julij 1920 po Kristevem rojstvu, torej osmi mesec, a poština uprava nam še do danes ni nakazala tega, kar nam gre po vsej pravici. Bivša Avstrija slabega spomina nakazala je doklade kvalificiranim odpravnikom brez razlike skupno kakor ostalim, naša, torej iz našega naroda izhajajoča uprava, pa nas zapostavlja po možnosti. Vsi koraki, vse prošnje zaman. Ravnateljstvo poroča, da je poslalo vse v Beograd, da je izvršilo svojo dolžnost — operemo si roke — akt leži v Beogradu pri finančnem ministru. Dovolili bi si pa vliudno vrašanje v tej zadevi, porodi se v nas marsikaka misel, celo zelo neljuba. Kako se je sestavil »akt«, kako se ga je priporočalo? Ali je tako zagoveten, da se rabi za njega rešitev toliko časa. Smatrate nočne odpravnike za manjvredne ljudi, za ljudi najnižje sorte? So odpravniki, nekvalificirani, ki imajo dobro urejene trgovine in druge obrti. Pri njih je pošta postranski zaslužek, a ti se sreče niso deležni vsi. Marsikateri kvalificiran odpravnik je bil po okoliščinah primoran prevzeti to mesto. In sedaj to zapostavljanje! Kako naj izhaja iz tega z mesečnim prejemkom od 530 do 500 kron? In če ima človek družino? Še rakve si ne more kupiti. Kako naj torej živ-

mo? Kje je obuvalo, kje obleka, kje perilo? In če oboli kdo, naj kar pogine? Ali smo obsojeni na smrt po pomanjkanju? Kako lepo se je glasilo po uradnih listih, da se nam pri-skrbi obleka, obuvalo in perilo! Kaj se je storilo? Obljuba ne stane nič, čemu se na truditi za druge.

— **Francoska in »coupons-reponse«.** Kakor se uradno razglša, je francoska poština uprava od 1. dne meseca maja t. l. ustanovila izdavanje listkov za odgovor »coupons-reponse«. Taki listki z žigom od 30. dne meseca aprila t. l. so še veljavni, kasneje izdani pa ne več.

— **Bankovci Avstro-ogrskе banke.** Generalni inspektorat finančnega ministrstva javlja: Finančni minister je prepovedal izvažanje vseh vrst kronskih bankovcev Avstro-ogrskе banke, žigosanih in nežigosanih, v avstrijsko republiko. Izvzeti so primeri, kjer gre za denar ujetnikov ali pregnancev, pa še tedaj samo za vsoto, ki ni večja od 2000 K.

— **Darilo za vojne sirote.** Hrvatski ban je ministrskemu predsedniku dr. Vesniću izročil vsoto 12.500 dinarjev kot dar vojni Irene grofice Schaifgotsch za vojne sirote. Ministrski predsednik se je za dar zahvalil.

— **Iz Metlike nam poročajo.** Strela je ubila 28. julija tesarja Miho Teropčiča iz Metlike, ki je bil zaposlen pri napravi klopi in miz za sokolsko veselico 1. avgusta t. l. v metliškem mestnem logu poleg Kolpe. Med nevihto, ki se je pojavila okoli 4. ure popoldne, je mož stopil vedrit pod hrast. Toda nesreča je hotela, da je strela udarila v hrast in oplazila tudi njega, ki je bil takoj mrtev. Z njim je pod hrastom iskal tudi zavetja pred nevihto neki deček, ki pa je malo pred nesrečo odbežal in tako utekel smrti. Pokojnik je bil poštenjak, jako marljiv in vesten delavec. Žaljujoči vdovi, katero je zadel ta huda nesreča, izrekamo svoje najgloblje sočutje in sožalje!

— **Iz Belokranjine.** Le redkokejda se oglašamo iz naših krajev. To je dober znak in tudi res bi se imeli le malo pritožiti. Polja nam rode obilo, vinogradi kažejo prav lepo, sadja vseh vrst je za domačo rabo in tudi še za izvoz obilo, živinoreja nam dobro useva, z eno besedo, lahko bi bili povsem zadovoljni. So pa tudi pri nas stvari, ki nam delajo skrb in pravičljivo in to so stvari, brez katerih biti ne moremo zlasti ne v naši belokranjski metropoli Črnomlju. Imamo vodovod, napeljan iz visokega gorskega izvirka pri Vrčicah. Napravljen je bil pred nekako 20 leti ob ogromnih stroških. Izvirke te pitne vode je dovolj močan ne samo, da preskrbi z vodo Semič in druge podgorške občine, tako Kot in Petrovas, zadostoval bi celo za dvakrat toliko prebivalstva. Ta vodovod je od začetka prav dobro funkcioniral, od zgradbe belokranjske železnice sem pa je opaziti dan za dnevom manj vode, tako da je Črnomelj danes brez pitne vode, dočim imata Semič in Kot vodo v izobilju. To je jasn dokaz, da je cev proti Črnomlju pokvarjena in da uhaja voda v zemljo. Zakaj se to ne popravi? Boje se seveda stroškov, ki bi znašali nekako 100.000 K. Mesto Črnomelj samo tega ne more storiti, pa bi bilo tudi krivično, da bi moralo samo trpeti izdatke za popravilo. Sosednje občine nočejo prispevati ter pijejo njih prebivalci rajši vodo iz sumljivih vodnjakov. Pokrajinska vlada nima časa pečati se s takimi malenkostmi, ker bi se sicer nikdo ne prepiral za malajče se stotke. Kaj naj torej počnemo? Imeli smo v Črnomlju na tisoče vojnih vnetikov, ki bi bili radi delali samo za hrano, toda nismo imeli takrat pravega svetovalca, naši župani in drugi so se pehali za odlikovanja in za avstrijska posojila, občino in deželo pa so prepuščali propadanju. Danes so razmere res težavne, odločiti pa se bo le treba enkrat, da ne bo škoda še večja in da z njo ne bodo narasli tudi stroški v nedosegljive višine. Tako bi bila pa narava poskrbela za nas z vsem dobrom, ljudje pa so nam pustili propasti ono dobro, ki smo si ga napravili sami in piti moramo gnjusno, kuhati z vodo, v katero se stekalo vsa mestna stranišča in vsi pritoki. Prihodnje poročamo še nekoliko o dragini, o navljahci cen, o občinskem gospodarstvu, o družabnem življenju in o raznih drugih stvareh, ki jih moramo otežiti pozabljenju.

— **Domačin.**

— **Protisokolska agitacija v Prekmurju.** »Novine«, glasilo prekmurških Slovencev, katero izdaja vpok. župnik Jožef Klek v Črensovcih, se silno razburja radi sokolskega zleta v Mursko Sobotu, ki je zelo lepo uspel in je ostal vsem udeležencem v najlepšem spominu. Ker se je del Sokolov iz Ljutomera slučajno takrat pripeljal, ko se je vršila v katoliški cerkvi služba božja, pišejo »Novine«, da so Sokoli »od sunca svetlejšje pokazali, da jim je deveta briga Bog, nas pa s tem potrdili v naši trdni veri, ka smo se ogibali z cele moči družtev, štere Bogi hrbet kažejo«. Ob enem hujskajo proti domačim uradnikom in trgovcem, ki so se udeležili sokolskega zleta.

— **Razlika med Sokoli in Orli** je opisana v 30. številki prekmurških »Novin« tako - le: Oboji imajo društvo, šterozga namen je šolanje tela po telovadbi, diha pa po včenju, izobražbi kak po čtenju, govorah, razlaganjih, povernanju itd. Politčni namerov ne sme nide ne društvo služiti. Razloček je to med njima,

ka orlovsko društvo vzeme med sebe samo tiste, ki verjejo v Boga i njegovih zapoved se držijo. Vsaki vervaioi židov i protestant sliši zao v orlovsko društvo. Sokolsko društvo pa je izrecno svobodno-selno, to je za vero se ne briga, vsakoj kotrigi (članu) na prosto neha, naj verje ka šče.

— **Novice iz Prekmurja.** Preteklo nedeljo popoldne je na dose-daj še nepojasnjen način nastal požar v Dokležovju. Vpepeli je šest hiš z gospodarskimi poslopji, hlevi itd. vred. — Prekmurski kmetje se pritožujejo, ker morajo vsak teden 500 glav goveje živine poslati v Ljubljano, ne dobe pa za to kož nazaj in tudi usnja v Prekmurju ni dobiti. Zahtevajo prosto trgovino z živino, kakor je v ostali Jugoslaviji. — Po celem Prekmurju je med ljudstvom raztresena vest, da ma-džarske čete dne 28. julija zopet zasedejo Prekmurje.

— **Slike z orlovskega tabora v Mariboru.** Včeraj zjutraj je prisel v Maribor 300 Čehoslovakov in Amerikancev, ki niso bili deležni nikakega sprejema. Nato je došel vlak s 1200 Prekmurci, ki so bili istotako razočarani nad hladnim sprejemom. Popoldne je dospel poseben vlak iz Ljubljane s 1400 udeležniki, nato pusbni vlak iz Zagreba, istotako s 1400 udeležniki. Zvečer je dospel z dunajskim vlakom v celem 24 Angležev, Francozov, Belgijcev in Švicarjev. Zanimivo je, da so skoraj k vsakemu vlakom odkorakali vsi v Mariboru se nahajajoči Orli, da je bila vsakokrat »parada« večja! Čir-lova tiskarna je menda v propagand-ne svrhe izstavila v oknu monštranco. Zastav je bilo do danes zvečer 53, in sicer 19 na mlajih, ki jih je postavila mestna občina. 27 na jav-nih poslopjih in 7 na privatnih hišah. Z zelenjem je bilo okrašenih 22 hiš, od teh 12 javnih poslopjih in 10 pri-vatnih hiš. Če se sešteje vse udelež-nike doslej, se dobi število 5000. — Neležimo kot kronisti!

— **Gg. dopisnike** prosimo, naj naslavlajo pisma naravnost na ured-ništvo in ne na glavnega urednika, ki je do 26. t. m. na dopustu.

— **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah »Držav-ne posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 17. do 24. julija 1920 dela 266 moških in 68 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 167 moških in 66 ženskih moči. Posredovani se je izvršilo 120. Promet od 1. januarja do 24. julija 1920 izkazuje 16.346 strank, in sicer 6875 delodajalcev in 9471 delojemalcev. Posredovani se je izvršilo v tem času 4402. — Dela iščejo: pisarniške moči, trgov, so-trudniki, sotrudnice, dninarji, dnina-ricе, služkinje, natakari, natakari-ce, hlapi, poljski delavci, slamlika-ricе, ključavničarji, oskrbniki, šivlje itd. V delo se sprejmejo: služkinje (102), kuharice, hlapi, poljski de-lavci, vajenci razne stroke, pletarji, zidarji, mizarji dninarji, tesarji itd.

— **Posestniki živine** in vozil se nujno opozarjajo na razglas mestne-ga magistrata ljubljanskega, da pa e g o t o v o, kakor je razglašeno, do 2. avgusta 1920 osebno izročijo tozadev-ne popisnice vojaškemu uradu v Mestnem domu, ker to zahteva ura-dovanje in je tudi v njih lastnem in-teresu.

— **Služba božja v evangeliskih cerkvi** v nedeljo dne 1. avgusta iz-pade, ker je zastopnik službene od-sotnega župnika, gospod kandidat Leberz, zbolel. Prihodnja božja služba bo v nedeljo dne 15. t. m. ob 10. uri predpoldne.

— **Služba božja v slovenskem jeziku** se vrši v nedeljo ob osmih zjutraj v tukašnji evangeljski cerkvi na Gosposvetski cesti.

— **Popravek.** V včerajšnji notici »1000 vagonov cenenege premo-ga« se mora stavek »Ta premog bo stal samo 400 K za tono, torej le 1102 K več« glasiti tako-le: »Ta pre-mog bo stal samo 400 K za tono, to-rej le 110 odstotkov več itd.«

— **V dopisu »Nemški atentat na koroški vlak«** z dne 29. t. m. je ti-skovna pomota. Atentat se ni izvršil pri Grabštajnu, temveč pri Rabštajnu.

— **Kdo draži živila na ljublan-skem trgu?** Slučaj z današnjega dne na Vodnikovem trgu: Kmetica je pri-nesla na trg fižol in piščance. — »Že-na, po čem je fižol?« vpraša žena nekega uradnika. Kmetica z Ižanske-ga: »Po 7 K kg.« Kupovalka: »To je predrago, po 4 K je dovolj plačan.« Pa pristopi nališana žena vletre-govca: »Žena, kar sem dajte fižol, jaz vzamem vsega po 7 K.« — »Že-na, po čem so piščanci?« Kmetica: »Po 26 K kg.« Kunci: »Kaj, te pre-nelice po 26 K. Še po 14 K so prepla-čane!«. Pa je že tu debelohasta itali-janska siopora: »O, žena, ga bom la-zlacala ta niska, v o 26 korona, e, kar dajte ga sem v moja taska.« — Adijo. — Tableau! — Ljubljanski

lačni konzumenti godrnjajo, zabavljajo, pa se nihče ne zgrane, da bi šel takoj po tržnega stražnika ali organa zoper navijanje cen, da bi prijel tako kmetiko kakor italijansko baburo za — oderuški goltanec.

— **Ruski boljševiki.** V Ljubljano je dospel biskop Lufka, ki bo prikazoval slike iz ruskega življenja pod boljševiškim režimom. O boljševizmu in razmerah v Rusiji smo pisali že toliko in tako obsežno, da nam tega pač ni treba ponavljati.

— **Štiridesetletnica mature** proslave dne 4. in 5. avgusta 1920 abiturienti ljubljanskega učiteljskega iz leta 1880. Sestanejo se dne 4. avgusta 1920 ob 8. uri zvečer pri »Novem svetu« v Ljubljani. Vsi tovariši in bivši sošolci so najljubše vabljeni na ta sestanek.

— **Plačane sedeže — stoilšča.** Na državni železnici vladajo zadnji čas skandalozne razmere. Na vlake, s katerega bi se en del potnikov ne pritoževal, da mora za drago plačano vožnjo in sedež sem in tja v vozovih — stati, ker se ne priklapi za potnike potrebnega števila vozov.

A. Kajfež, predsednik lesnega odseka Zveze industrijcev:

Naš les.

II.

V veliko nepriliko je prišla naša izvozna lesna trgovina in z njo mi vsi producenti vsled naše valute in nešteti tožadnih naredb in odlokov finančnega ministrstva v Beogradu. Kaj se je vse tu prakticiralo! Koliko sitnarenja — vse baje samo iz enega in edinega »plemenitega namena«, da se bo izkurirala naša »nezdrava« valuta! Tu se je pražarilo, mazalo in zdravilo, a valuta ni hotela biti zdrava in vkljub vsem mogočim balzomom in kapljicam je naša krona kolikor toliko še danes »bolna«. — Ustanovila se je devizna centrala. Kaj nam je institucija koristila, ne bom omenjal, saj je itak vsakomur le predobro znano. Lesni producenti smo takoj v začetku, ko smo začeli izvažati, povsod in pri vseh merovalnih oblastih zahtevali, da naj se vse plačuje le v našem denarju. Povpraševanje po naših bankovcih bi bilo rastlo in z njimi seveda tudi njihova vrednost. Pripravljeni smo bili, da se plačuje v našem denarju na podlagi tujih valut, cene bi ostale konstantne, spekulacija s tujimi valutami bi bila izključena in se nikdar ne bi mogel dogoditi sedanjih padcev, kar bi cene sukcesivno in polagoma padale, ne pa tako, kakor se to danes dogaja. Cene so se vsled padca vrednosti tujih valut znižale za okroglo 100%. Tako pa se je zgodilo, da se je ravno italijanski denar na naš račun dvigal in med trgovci se je začela igra s tujimi valutami. Vsak trgovec, vsak lesni producent je moral postati borzijanec in spekulirati z valutami. Soliden trgovec pa ne sme nikdar biti borzni spekulat. Borzna igra namreč ne more uvrstiti stališča trgovca, ki mora imeti, ako hoče obstajati, solidno in trdno podlago. — In tako se je zgodilo, da smo doživeli po zadnjem padcu lire ravno v naši panogi gospodarski fiasko, ki bo lahko katastrofalna za marsikoga izmed nas.

Veliko težav ima naša organizacija pretrpeti vsled pomanjkanja prometnih sredstev. Storili smo vse kar se je dalo, da dobimo vagone za izvoz svojemu blagu na trge, kjer se je silno povpraševalo po našem lesu, predno nastopi svetovna konkurenca. Dosegli smo malo. Državna železnica nima nikakega zmisla za naše potrebe in zahteve. Prometno ministrstvo ni nikdar preračunalo škode, ki jo zadaja nam in državnim blagajnam njegova brezbrizna počnost. Leta 1913. se je uvozilo v naša pristanišča za nadaljnji transport okroglo 190.000 vagonov lesa in sicer v Trst 20.000 vagonov, Reko 90.000 vagonov in v dalmatinska pristanišča 80.000 vagonov. V Sloveniji se je izdelalo od teh množin letno okroglo 25.000 vagonov. — Leta 1919. smo izvozili iz cele Jugoslavije v Trst 3000 vagonov in v pristanišča na dalmatinski obali 1000 vagonov. — Če se pomisli, da se lesna produkcija pri nas v Sloveniji po vojni ni prav nič zmanjšala, ampak da skoro vsi obrati od 1. januarja 1919 dalje celo precej živahno obratujejo, smemo ceniti zaostanek, ki ni prodan in ki leži na naših skladiščih, na okroglo 40.000 vagonov lesa. Koliko je država na izgubi vsled neplačanih davčnin, koliko trpi naša valuta in s tem vse naše narodno gospodarstvo, kolika škoda se godi nam producentom, ko nam na skladiščih gnije les, koliko bomo trpeli še, ko nam svetovna konkurenca, ki je že začela živahno nastopati, odvzame domala vse trge? To je žalostna pasivna postojanka v našem javnem gospodarstvu. Koncem maja se je vršila v Logatcu prometna konferenca med našimi in italijanskimi interesi in zastopniki železnice, med drugimi tudi naše državne železnice. Na tej konferenci se je

sklenilo, da da vsaka interesiranih železnica, to je naša južna železnica in državna železnica, po 4 garniture za transport na razpolago, ki imajo stalno prevažati samo les iz Slovenije v Trst. Italijanska vlada se pa je zavezala, da nam vse garniture kompletno takoj po iztovorjenju vrne.

Tožiti moramo, kar se tiče vagonov, edino državno železnico, dočim nam je šla južna železnica v vsakem oziru vestno in točno s hvalevredno vneto na roko in to ne samo, da je stavila našim članom in organizacijam na svojih progah zadostno število tovornih vozov na uporabo, bila je celo pripravljena, nam dati na razpolago svoje garniture na državne železnice. Mi bi bili imeli le izposlovati tozadevno dovoljenje državnih železnice. Iz nam neznanih razlogov se nam pa je to dovoljenje — odreklo. Se le po velikem pritisku je državna železnica prevzela na svoje proge garniture južne železnice.

Južna železnica se drži svojih obvez, državna železnica je pa po vednem našem sitnarenju in dreganju spravila komaj eno garnituro skupaj in še k tej je morala dati južna železnica polovico vagonov. Ta garnitura je odšla na Gorenjsko do Jesenice. Ko se je nato vrnila v vrata, se je od Jesenice do Kranja moralo ustaviti šest vozov vsled segrelih osij. Iz Trsta pa se je vrnila v takem stajnu, da ni za nobeno rabo več.

Ako tožimo o pomanjkanju vagonov, moramo povedati seveda tudi vzrok temu pomanjkanju. Z voznim materialom na naših državnih železnicah se zelo slabo gospodari. To je moje prepričanje. Po mesece in mesece stoji v vozovi na postajah, posebno na smrekah postajah od Vinkovcev do Mitrovice, kjer je vse polno naših specijalnih voz (dopionov), kateri so bili svojočasno grajeni izključno za prevoz dolgega lesa iz Slovenije. Tam nakladajo kratko robo. Moka se vozi v odprtih, les pa v zaprtih vozovih. Pri vozovih, ki stoji mesece in mesece v Sremsu, so se med potom morda segrele osi, voz se je odpel in sedaj čaka, da ga požre rja, med tem ko bi bilo mogoče popraviti ga v dobri pol uri z majhnimi troški. — Sicer pa se je o tem že toliko govorilo brezuspešno, da zastoj imenujem še druge vzroke, zakaj ne pride mo ravno pri naših železnicah prav ni kamor naprej.

Lesni odsek Zveze industrijcev je napel vse sile, da se rešimo židov. nevarnosti, ki nam preti kakor drugod po Jugoslaviji preplaviti našo lesno produkcijo kakor tudi lesno trgovino. Najbolj se trudi ugnesti se pri nas židovska družba »Croatia«, ki se po naših krajih skriva za hrbotom 2 Slovencev. Danes naklada »Croatia« po naših krajih dnevno po 4 vagoni, ki jej jih daje laška železniška uprava. Včasih so nakladali celo po 20 vagonov, za katere niso imeli niti blaga na skladiščih in so vagoni čakali, da so nakupili les. Sicer so prihajali italijanski vozovi na razpolaganje vsem producentom, a se je »izvil«, da jih je dobivala samo »Croatia«, češ da daje blago italijanskim državnim železnicam. Pozadevne poizvedbe so dognale, da dobavlja »Croatia« les tvrdi Malabotich & Co. v Trstu, ki ni nikar liferant italijanskih državnih železnic. Kdo je tukaj oškodovan? Kako se je moglo to zgoditi? — Slovenska javnost naj sodi!

Zanimivo je tudi razmerje »Croatie« do naše »Oblačilnice«. Lesni producenti smo nudili »Oblačilnici« vse ugodnosti, kakor jih je dobivala od »Croatie«, in bili smo pripravljeni prevzeti vsako obvezo, samo da nam »Oblačilnica« prepušči vagona. Pa ves naš trud je bil zaman in vse naše ponujanje zastoj. Nam se je zdela sumljiva ta zakrknjenost »Oblačilnice«, posebno še, ko smo slišali, da je izpeljala »Croatia« gotovo 20-krat več lesa v družbi z »Oblačilnico«, kakor je bila z njo pogojena, in to še — brez carine. Naj se to perilo enkrat temeljito opere! V Sloveniji mi takih afer dosedaj še nisimo vajeni.

»Croatia« ima danes polne blagajne denarja, a mi blago, ki v cenah dnevno pada! Nam bodo banke začele odpuščati kredit, židje pa pojdejo naprej. »Croatia« se je pri nas samo umetno dvignila, in to s pomočjo železniške uprave in državnega zavoda »Oblačilnice«, dasi nima nikake lastne produkcije lesa, ampak pravzaprav samo veriži z lesom. Sploh je uživala »Croatia« vso podporo vlade in meni se zdi, da ima vlada v tem oziru dvojno moralo. Ko na eni strani verižništvo prepoveduje, mu na drugi pomaga na noge. Kdor tega ne veruje, naj premisli slučaj »Croatie«.

K sklepu naj omenim še nekaj o cenah lesa v naših državnih gozdovih. Pri nas so danes takse po držav. gozdovih 400 do 500 K za 1 m³ na deblu, in to na nedostopnih in transportno slabih krajih. V Bosni velja 1 m³ lesa v državnih gozdih na deblu le 130 do 160 kron. Ko smo na to dejstvo opozorili gozdno upravo, so se izgovorili na Beograd, in če opominjamo v Beogradu, da to postopanje ni pravilno, se izgovarjajo na Ljubljano. In tako se lovim slepe miši. — Zadnja katastrofa na lesnih trgih in te cene bodo ubile marsikatero poštenega slovenskega producenta. Kdo ima od tega dobiček?

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Akademsko društvo „Triglav“ v Zagrebu.

(Dopis.)

Kot gorá velikán,
Po katerem je zvan,
Naj krepko stoji,
Skrbno naj goji,
Vzgoji naj še mnogo nam četo,
Za narod naš ljubljani vneto!

S temi besedami je Gregorčič jasno povedal, kaj je bilo akad. društvo »Triglav« in kakšni so bili njegovi cilji. Vzgaјati za narod može — značaje! In to nalogo je »Triglav« tudi rešil, ker mnogobrojne so vrste zaslužnih mož, ki jih je to društvo poslalo med narod. Koliko borb je bilo, koliko ran in nepravilnosti je zadajala nemška graška vlada, ter koliko polen so metali njeni lastni sorojaki, ne bom našteval. Dejstvo je, da je res z uspehom delovalo, kar nam najbolje pove zgodovina »Triglava«, izdana povodom 30letnice njegovega obstoja. Če človek gleda poznejše zapiske, predavanja in prireditve, to samo potrjuje trditve uspeha. Delovalo je do tedaj, ko je hladen germanski piščol bruhati led in točo na slovenska društva in mnogim ugasnil luč življenja.

Prestal je tudi to najhujšo krizo in se pojavil v slobodni domovini s sedežem v Zagrebu. In do sedaj so res veljale besede, ki jih je občinstvo klicalo »Triglav«: »Triglav«, narod je s tabo zadovoljen!

»Triglav« v domovini. Tu šele začne naloga mojega dopisa. »Triglav« doma. »Triglav« v senci velikana Triglava. Svobodno je razvil svoj prapor, svobodno bo deloval za narod.

»Z odprtimi rokami danes vas sprejemlje domovina mati naša...« tako je pozdravljali Askere »Triglavane« v svoji pesmi, ki jo je zložil ob priliki izleta graških Triglavov v Celje in Šostanj dne 5. junija 1898. Ne moremo pa tega trdit danes, ker mnogo se jih je že oglasilo, da je »Triglav« v domovini brez potrebe.

Gotovo, da nima »Triglav« v domovini obrambnega značaja kot je to bilo v Gradcu, kjer so morali braniti Slovenci svoje pravice, združeni v svojih akad. društvih. Prihrajena nam je tukaj nacionalna borba, toda nacionalizma vkljub temu ne črtamo iz programa. Da smo separatisti, se nam je očitilo. Temu zakličemo na glas, da zahteva naša prva programna točka jugoslovenski nacionalizem. Jasnejši dokazov ni treba.

Vik in krik: zastarelo društvo, ne najdeti pri nas odmeva. Toda društvo, ki ima v svojem programu svobodnost in naprednost, in ki se poslužuje v izobrazbo svojih članov predavanj, debatnih večerov, knjižnice, znanstvenih odsekov, petja itd., vendar ne bo smatral noben trezno misleč človek za zastarelo. V Gradcu so bile druge razmere in društvo je tedaj delovalo v drugih smernicah. Toda naš zdajšnji program odgovarja in mora odgovarjati sedanjim dobim.

Najbolj smešna se mi pa zdi trditev, da ne delamo pozitivno. Vprašamo le, kje je pozitivnejše delo, ali pri društvu, ki deluje pred vsem za napredek svojih članov in za napredek celoga naroda, ali pa pri strankarskem društvu, ki neguje kot punčico v očesu le svojo stranko? Da se društvo ne uidi na strankam, je naš princip. Povdarjamo pa, da je »Triglav« edino napredno nepolitično društvo v Zagrebu.

Za pozitivno delo pa navajam obsevalcem par dokazov, kajti le dejstva naj govore. Pravila zahtevajo od vsakega Triglavca, da mora biti član Ciril-Metodove družbe in da mora biti član »Sokolov«. Dolgo, dolgo je sicer že bila potrebna ustanovitev v Zagrebu akademsko Ciril-Metodovo podružnico. Toda še le naš prihod jo je vzbudil k življenju in le po naši inicijativi. Sramotno je sicer dejstvo, da izmed 3000 akademikov šteje ta podružnica le 130 članov. In da polovico tvorijo Triglavci, kaže dovolj jasno, kje je pozitivno delo. Člani »Sokolov« smo vsi. Te narodne falange tudi ne smatra nikdo za nazadnjaško.

Kakor že povedano, stojimo strogo na stališču narodnega ujedinjenja. Ker pa smatramo žide jugoslov. narodu za škodljiv element, zavzemamo strogo antisemitsko stališče.

V teh stavih smo na kratko zarisali naš program. Hočemo in moremo nam bo tudi v tej smeri dejansko delovati, kajti z našo knjižnico, ki šteje okrog 5000 zvezkov, nam je mogoče nuditi bratom Srbom in Hrvatom priliko, da spoznajo našo kulturo. In če omenim, da je to prva slovenska knjižnica v Zagrebu v takem obsegu, mislim, da ne bo nikdo več zanikal potrebe akademskega društva »Triglava«.

Toliko v vrednost vsem, ki so nas napačno sodili.

Sokolstvo.

— Javna telovadba ljubljanske sokolske župe vrši se 1. avgusta t. l. ob 5. popoldne na prostoru SK. Ilirije. Kdor si želi preskrbeti sedež, naj to nemudoma stori, ker je povpraševanje po vstopnicah za sedeže zelo veliko. Za dnj dan predprodaje se s oboto dne 31. julija od 5. do 8. zvečer v sokolovi pisarni v Narodnem domu.

— Župa Ljubljana I. se udeležila župnega zleta ljubljanske župe 1. avgusta t. l. Zbirališče ob 15.30 pred Mostnim domom ter od tam pohod na telovadišče. — Predsedstvo.

— Sokolčki dan na Bledu. 8. avgusta bo v prid skladu za zgradbo Sokolskega doma na Bledu. Popoldne sprejemanje gostov in skušnja. Popoldne javna telovadba z najlepšim in zbranim sporedom ter velika sokolska veselja. Sodelujejo

okrožna sokolska društva, posebno mnogobrojni koroški sokolski naraščaji in vzorne vrste Sokola Ljubljana. Svira vojaška godba dravske divizije pod osebnim vodstvom dr. Čerina. Več iz lepakov. — Sokol v Skofji Loki priredi dne 22. avgusta t. l. na Stenarih veliko ljudsko veselico z javno telovadbo. Vsa bratska društva se vabijo, da se te prireditve udeležijo v čim večjem številu. Natančnejši spored se bo pravočasno objavil v listih. Hkratu se naprošajo vsa okoliška napredna društva, da pri eventualnih prireditvah vpoštevajo ta dan. — Odbor.

— Zlet novomeške sokolske župe 8. avgusta v Novem mestu. Spored: 7. avgusta sprejem telovadcev na kolo dvoru ob pol 18.; družbni večer s koncertnimi točkami in plesom v Narodnem domu ob pol 21. Obenem otvoritev novodvornih dvoran. — V nedeljo 8. avgusta: ob 6. tekma na Loki; ob 11. sprejem gostov pri opoldanskih vlakih in obhod po mestu; ob 16. javna telovadba na Loki. Po telovadbi velika ljudska veselica na Loki. Zvečer umetna razsvetljava na Krki, vožnja v okrašenih in razsvetljenih čolnih itd. Veseljeni prostor bo razsvetljen z močnimi »Heliophor« svetilkami. Sodeluje godba Zveze jugoslov. železničarjev. — Spored javne telovadbe: 1. Proste vaje članstva (Hofmanove). 2. Proste vaje ženskega naraščaja s cvetnimi lokki. 3. Proste vaje moškega naraščaja z dolgimi palicami v trojicah. 4. Proste vaje moške in ženske dece s praporci in venci. 5. Proste vaje članice (češke za 1920). 6. Orodna telovadba: a) članice naraščaja, b) članstva. 7. Vaje članice novomeške Sokola s tenis - raketi. 8. Celokupna skupina novomeške Sokola. Prijave udeležencev za kosila najkasneje do 4. avgusta. Prenosišča so na razpolago. — Vozni red: posebni vlaki odidejo 8. avgusta iz: Korlova ob 7.55, Metlike 9.25, Gradaca 9.43, Črnomlja 9.55, Semiča 10.13, Birčine vasi 10.43, prihod v Novo mesto 10.58. Odhod z normalnim vlakom: proti Korlovcu 9. avgusta 3.30 zjutraj, proti Ljubljani 9. avgusta 6.03 zjutraj. Ker je od vseh strani prijavljeno velika udeležba, — tudi Savez se udeležijo zleta po deputaciji — opozarja odbor še enkrat na točno prijavo radi kosil in prenočišč.

— Sokol v St. Jurju ob juž. žel. priredi povodom 10letnice svojega obstanka javen nastop s telovadbo in ljudsko veselico v nedeljo 22. avgusta t. l. v zgornjem trgu na prostem. Začetek ob 15. (3.) popoldne. Nastopi članstvo na orodju in pri prostih vajah ter naraščaj. Obenem se vrši velika ljudska veselica s petjem in godbo. V različnih šotorih bo skrbnjeno za jed in pijačo. — Vabimo vsa društva in drugo cenj. občinstvo, da se kolikor mogoče v velikem številu udeležijo naše prireditve.

— Sokol v Ljutomeru. Tukajšnji Sokol proslavi dne 15. avgusta t. l. svoj »Sokolski« dan. Ker je to naš prvi nastop po vojni v Ljutomeru, kjer bo pokazalo društvo plodove tihega sokolskega dela, opozarjamo bratska društva in cenj. društva in cenjeno sokolstvu naklonjeno občinstvo na to prireditve. — Natečaj za proste vaje. Tehnični odbor Sokolskega Saveza v Ljubljani razpisuje s tem natečaj za 4 sestave prostih vaj za a) člane, b) članice, c) moški naraščaj, d) ženski naraščaj in 4 sestave vaj z orodjem za a) dečke s palicami, b) deklice z lokki. Vaje naj bodo lažje nego dosedanje naše in češke. Ozira naj se na učinkovitost gibov in na vpliv barv v masi. — Vaje naj ne bodo simbolične! Sestave naj se predložijo tehničnemu odboru Sokolskega Saveza SHS v Ljubljani najkasneje do 1. oktobra 1920 pod zaprto kuverto z geslom, v drugi zaprti kuverti z istim geslom pa naj bo popolno sestaviteljevo ime. Člani tehničnega odbora Sokolskega Saveza so od natečaja izključeni!

— Turistika in sport. — Floridsdorfer A. C. Wien-Ilirija. V soboto ob pol 19. se vrši na prostoru Ilirije velika internacionalna nogometna tekma med prvimi moštvi Floridsdorfer Athletic-Cluba z Dunaja in Ilirije. Moštvo Floridsdorferja stoji danes na četrtem mestu dunajskih prvorazrednih klubov, a pripomniti je treba, da je bilo isto moštvo v letih 1917—1918 prvak bivše Avstrije, torej na prvem mestu pred Rapidom. V moštvo je pet reprezentativnih igralcev: Amon, Ister, Hummelberger, Neubauer in Plhak, ki je eden izmed najboljših dunajskih golmanov, dočim Neubauer sigurno najboljši dunajski centerhalf. Moštvo je telesno izvanredno močno, goji visoko igro, ima izvrstno tehniko in skupno igro. Igrali so proti Wiener Sportklub 2:0, Hašku 5:1, Concordiji 1:0, graškim Amaterjem 4:1 in Gradjanskemu 3:2. — Vstopnina: sedeži po 24 in 16 K, stojnice 10 K, dijaško (članstvo) stojnice le v predprodaji 6 K (na prostoru Ilirije v petek od 18. do 20.30). Predprodaja drugih vstopnic v drogeriji Kane, Zidovska, ulica in pri trvdki »Svetlac, Mestni trg. Tekma se bo vršila ob vsakem vremenu.

— Turistom na znanje! V oskrbovanih kočah S. P. D. ni dovoljeno kuhati seboj prineseših jedi, ker se s tem poraba štedilnika in oskrbnica samo moti. Samo v izjemnih slučajih sme oskrbnica tako kuho sprejemati, gostom pa je absolutno prepovedano, da bi sami kuhali. Oskrbnica ima pravico za tako kuho zahtevati z ozirom na stroške, ki jih povzroča preskrbovanje drv, donajanje vode itd. odškodnino od 4—10 K za kuho in osebo. Turisti se naprošajo, da opustijo tako nadlegovanje oskrbnice, ker s tem tudi postrežbo za druge goste v nered spravljajo.

— Nogomet. Zadnji domači rezultati: Ljubljana: Ilirija : Amateure, Graz 3:4 in 4:2, kombinirano moštvo Slovan rez. : Amateure, Graz 4:3. Ilirija rez. : »Celje«, Celje 6:0. Celje : Sportverein : »Maribor«, Maribor (prvenstvena tekma) 6:2, Sportverein : Amateure, Graz 6:1. Z a g r e b : Hašk : Floridsdorfer A. C., Wien 1:3, Concordia : F. A. C., Wien 0:1, Gradjanski S. K. : F. A. C., Wien 2:3. Natančna poročila v današnji številki »Sportac«.

Kultura.

— Dr. Jože Rus : Glavni statistični podatki o državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Po poldrugoletu našega ujednjenja smo končno vendar le doživeli delo, ki nam daje statistični pregled naše države. Brošura obsega 13 tabel, iz katerih je razvidno število prebivalstva, površina cele države kakor tudi posameznih pokrajin, župnij, okrogov in sodnih okrožij in sicer po stanju iz 1. 1910 oziroma 1914, ker pozneje še ni bilo nobenega ljudskega štetja. Navedeni so tudi upravni centri administrativnih enot. Brošura je takorekoč napoloficijskega značaja. Pisatelj sam je namreč v Beogradu dodeljen glavni in stanci za bodoče državne volitve in je gotovo, da bodo pri odmeri števila mandatov za posamezna volilna okrožja tvorile podlago številke prebivalstva, kakor jih izkazuje brošura. Na podlagi teh tabel dobi bralec celo sliko o dosedanjem stanju naše države. Pred tabellami je 12 strani neobhodno potrebne razlage k statističnim podatkom. Tabele vsebujejo: glavni pregled, današnje administrativno razdelitev, razmerje države SHS. napram nasledstvenim državam, Severno Srbijo, Južno Srbijo, Crno goro, od Bolgarije pridobljene kraje, od Avstrije pridobljene kraje, Bosno in Hercegovino, Hrvatsko in Slavonijo, od Madžarske pridobljene kraje, razdelitvi po veri in po narodnosti. Brošura je neobhodno potrebna predvsem politični publikli kakor sploh vsakemu Jugoslovenu. Na debelo se naroča v Učiteljski tiskarni v Ljubljani, posamezni izvod po knjižarnah stane K 12.

— Šišić Ferdo: Pregled povijesti hrvatskoga naroda od najstarijih dana do 1. decembra 1918. Prva knjiga (do 20. februarja 1919) 8 četiri historijske karte. Tisk i naklada St. Kugli, knjižura kr. sveučilišta i Jugoslov. akademije, Zagreb 1920. Strani 316. Na podlagi historičnih virov in del, ki so izšla do najnovije dobe, se je prof. dr. Šišić lotil vlezaslužnega dela, spisati kratko, pregledno in kritičnemu duhu odgovarjajočo zgodovino hrvatskega naroda; storil je to kot ugleden strokovnjak, ki je obogatil hrvatsko zgodovinsko literaturo že z mnogimi dragocennimi deli, z izredno spretnostjo. Zanimna se predvsem za duševno, idejno stran zgodovine, za struje, ki so valovile po dušah celokupnega Slovenceva in so kot močni valovi pljuskali tudi med Hrvatje ter vplivali na njihove pokrete. Šišić torej ne popisuje podrobno vojen, nego jih le razlaga v nastanku in posledicah, razkriva vzroke in učinke velikih spletk, reform, napredka, reakcij itd. Zato je to delo vsesok modernostore resnično zopet novo; ker pa je tudi stilistično simpatično, je knjiga tudi kot čtivo vlezanimiva. Obzajujemo le, da je obdržal Šišić ijevskščino, ker bi bila Srbom in Slovincem ekavščina še bližja. Končno moramo vendarle začeti povsodi iskati vse, kar nas zbližuje in združuje. Zato bi bilo želeli, da se hrvatski in srbski pisatelji čim preje začno truditi, da opuste vse nepotrebne tuje (turcizme, grezime, madžarizme, italijanizme, i. dr.), jih nadomeste — če nimajo svojih — s slovenskimi lepimi besedami ter da se končno tudi zedinijo na ekavščino. Slovenska krajevna imena naj se pišejo slovensko, a ne več v tujih spakedrankah, n. pr. Devim m. Duino itd. Izborna delo toplo priporočamo! —

Naša nova izvozna carinska tarifa.

Za naš izvoz je doslej veljala naredba z dne 16. aprila t. l. Po tej naredbi smo dobili dve vrsti blaga. V prvo vrsto so spadala glavna živila. Izvoz teh predmetov je bil pridržan. Druga vrsta blaga je imela svoboden izvoz proti plačilu predpisane carine in zagotovitve valute. Carina je bila določena deloma v dinarjih, deloma pa jo je bilo plačevati v tuji, takozvani zdravi valuti. Proti določilom so prizadeti kupčijski krogi ugovarjali na eni strani zaradi previse izmere izvozne carine, na drugi zategadelj, ker je bilo plačevati carino v tuji valuti. Pred nekaj tedni se je vršila konferenca v Beogradu v tej zadevi. Odtlej se je že za več vrst blaga dovolilo izpremembe, tako zadnji čas za koruzo. V »Službenih Novinah«, broj 161. je na razglašena nova carinska tarifa za izvoz. Ta nova tarifa ima v prvem delu 24 postavk, ki vsebujejo pridržano blago, v drugem 136 postavk, ki vsebujejo svobodno eksportno blago. Carina je postavljena v dinarjih, kar je pozdravljati zlasti sedaj, ko je občutno valovanje valut. Iz prvega dela (zabranjeno ali pridržano blago) navajamo sledeče važnejše postavke za 100 kg: pšenica 50, ječmen, rž, oves 40, koruza zdrava 20, defektna preko 30 odstotkov 10, moka 40, koruzna moka 18, sočivje (fižol itd.) 20, krompir 5, zaklana goveda 250, živa 1500 od kosa, svinje 400 in 600, konji do 350 kg žive teže 1000, preko 2500; svinjsko meso za 100 kg =

250; med 100, volna 2000, konoplja 5, 10, 20; lan 200, kože goveje, telečje, bivolke, konjske 2000, soda 10, staro železo 100, oglje in mineralno olje 100. Od svobodnih predmetov navajamo sledeče postavke za množino 100 kg: prosa in ajda 20, soržica 40, slad 30, sočivje in povrtina zelena 2, zrelo ali pripravljeno 10, gobe sveže in suhe 10, sveže sadje 2, preprosto pripravljeno 10, makovo seme, žir, solčno, konoplino, bučno, ostali oljati plodovi 500, seno in detelja, slama 2, hmelj 10, gosi in pure kom. 6, ostala perutnina 3, slanina soljena, mast svinjska, suho meso za 100 kg = 250, divjačina 300, jajca 200, čebele 20, matice proste, vosk 500, loj 1000, dlaka živalska 200, konjska žima, svinjske ščetine 100, ovčje, kozje, konjske kože 2000, jarcje 500, divjačine 500 in 1000, rogovit itd. 200, drva 3, les hrastov 10, zadnje vrste lesa okroglega, na primer bukov 8, ostale 10 in 12, za izdelan les so postavke 2,50, 8, 1,50, 5. Zabranjen je izvoz železniških pragov in rudniškega lesa. Lesno oglje 10, vino in pivo 5, mineralne vode svobodne, sir mehki 100, trdi 200, sita iz konjske dlake prosta, sirkove metle 2; sita in rešeta so prosta, lesna volna 2, opaka 1, svinc in cink 100, baker surov 100.

Gospodarske vesti.

— Dobava industrijske soli za obrtnike. Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani je dovoljena dobava desetih vagonov industrijske soli. Obrtniki, ki se za sol interesirajo, naj prijavijo svojo potrebo uradu do 10. avg. 1920.

— Obrtna banka. Osnovna se je vendar enkrat že dolgo zaželenja in zelo potrebna Obrtna banka v Ljubljani, ki ima na programu predvsem skrb za kreditne potrebe domačega obrtnega stanu. Manjkanje kreditne organizacije, kakoršna se snuje, se je med slovenskim obrtništvom že davno hudo občutilo in zato upravičeno pričakujemo, da bo vse obrtništvu z veseljem pozdravilo novo podjetje. Osnovna glavnica je določena na dva milijona kron, vsaka delnica se glasi na 200 kron, nima in je treba ceno takoj v gotovini plačati ob enem s stroški izdaje po 30 K za vsako delnico. Rok za podpisovanje delnic je določen do 20. julija 1920; prijave je vpošiljati na Ljubljansko kreditno banko v Ljubljani ali na podružnico v Celju, oziroma Mariboru. Tozadevne pozive smo razposlali na vse obrtniške organizacije in prosimo, da se obrtništvu pri svojih pristojnih združenjih zglašajo za potrebne informacije, ki jih radevolje daje tudi Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

— Naša trgovinska pogajanja s Čehi. Trgovinski pregovori med čehoslovskimi in našimi delegati se nadaljujejo v Beogradu. Včeraj so čehoslovski delegati predložili svoje zahteve. Zahtevali 15.000 vagonov pšenice in 15.000 koruze. Ponujajo pa za to 2500 vagonov sladkorne, 1000 vagonov koka in 1500 vagonov navadnega premoga. Količina pšenice, ki jo zahtevalo, je nezmerna napram količini pšenice, ki jo sploh imamo za izvoz in katero moramo razdeliti na več držav. Razen tega je tudi nerazumno več onega, kar zahtevalo, napram onemu, kar ponujajo. LDU.

— Čehoslovaška ladja v Trstu. Čehoslovaška Republika poroča, da je praški oddelček čehoslovaške osrednje gospodarske komisije v Vladivostoku sporočil, da je komisija kupila ladjo 9000 ton, ki pride v Trst tekom dveh mesecev ter bo potem vzdrževala stalen stik med Trstom in Dalnjim Vzhodom.

— Znižanje cen železu v Nemčiji. Na Nemškem obstaja posebna organizacija za promet z železom, katere je važen faktor zlasti tudi za eksportno kupčijo. Na poziv državnega gospodarskega sveta se vrše pravkar pogajanja, da se s 1. avgustom zopet znižajo cene za železo, in sicer po 500 mark pri toni. Podjetja se upirajo, sklicujoč se na visoke meze in plače ter na zmanjšano produkcijo. V železniki stroki je kupčija mrtva. Trgovci kupijo le, kar morajo, ker računajo, da cene močnejše padejo na jesen. Na trg pa prihaja mnogo doslej skritega blaga iz druge in tretje roke po cenejših cenah kakor so oficijelne.

BORZE.

LDU. Zagreb, 30. julija. Devize: Berolin 180—182, Italija 420—425, London 0—275, Novi Jork 74—75, Pariz 0—580, Praga 158—159, Dunaj 39.73 do 40. Valute: ameriški dolarji 73—75, avstrijske krone 43—44, rublji 128—130, francoski franki 0—610, napoleonor 312—318, nemške marke 183—184, romunski lei 195—196, italijanske lire 0—435, angleški funti 0—300, čehoslovaške krone 151—0.

LDU. Dunaj, 30. julija. (ČTU). Borza. Devize. Amsterdam 58.50, Berlin 450, Curih 2900, Kristijanija 2700, Kodan 2675, Stockholm 3600. Valute. Nemške marke 448, romunski lei 420, bolgarski lei 320, švicarski franki 28.75, francoski franki 12.75, italijanske lire 900, angleški funti 615, ameriški dolarji 165, carski rublji 290. V prostem prometu: Zagreb 245—262, Budimpešta, plačila v pošto hranilniških čekih 102—115, plačila v žigovanih kronah 102—115, madžarske žigovane krone 102—115, Praga 373—393, Varšava in Krakov v poljskih markah 90 do 102, čehoslovaške krone 5000aki 375 do 389, čehoslovaške krone, manjši bankovci 376—400, novi dinarji 976 do 1025.

LDU. Curih, 30. julija. (ČTU). Borza. Devize. Berlin 13.80, Holandija 201.75, Newyork 587.50, London 21.90, Pariz 44.75, Milan 31.25, Bruselj 47.75, Kodan 92.50, Stockholm 124, Kristijanija 93, Madrid 90.50, Buenos Aires 230, Praga 11.75, Beograd 31.25, Zagreb 7.75, Budimpešta 340, Varšava 295, Dunaj 342, avstrijske žigovane krone 3.50.

LDU. Praga, 30. julija. (ČTU). Borza. Devize. Beograd, 267, Zagreb 66.50, Dunaj 25.87, Valute. Jugoslovanski dinarji 264, avstrijske krone 24.87.

Dne 28. julija se je vršil v Ljubljani ustanovni občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo. Ta banka, ki ima polnopravne kapitala 20.000.000 kron, je prevzela vsa aktivna in pasiva dosedanjega podružnice Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani; nadalje gospodje:

dr. Josip Ažman, odvetnik v Ljubljani;

dr. Karl baron Bohn, veleindustrialec v Trzinu;

Frine Ehrenfest, ravnatelj Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt na Dunaju;

Josip Lavrenčič, veleindustrialec v Postojni;

Josip vitez Poganičnik, poslanik n. r. v Podnartu;

dr. Fran Windischer, tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

V nadzorstvo so bili izvoljeni gospodje:

Aleksander Czinzer, revizor Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt na Dunaju;

mag. ph. Rihard Sušnik, lekarinar v Ljubljani;

ing. dr. Milan Vidmar, ravnatelj Strojnih tovarn in livarn v vseučiliški profesor v Ljubljani;

Franc Urbanec, veletržec v Ljubljani.

Ravnateljem je bil imenovan gospod:

August Tosti, dosedanji ravnatelj Jadranske banke v Ljubljani;

in podravnateljem gospod:

Viktor Reich, dosedanji prokurist Avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt, podružnice v Ljubljani. (5743)

Društvene vesti in prireditve.

— V nedeljo, 1. avgusta, vsi na veliko vrtno veselico v Kozlju, katero priredi pevsko društvo »Kozljo-Trnovo«. Zabave ne bode manjkalo, ker sodeluje poleg nastopov društvenega zbora tudi prvotni veliki salonski orkester; posebno zanimiva pa bode nova ameriška ženitev ter srečolov, šaljiva pošta, cvetlice in ples. Pričakujemo obile udeležbe zabaveželjnega občinstva že vsled tega, ker je ta veselica nadomestek vsakoletne žegnanjske veselice. Odbor. k

— Važen sestanek društva Trafikantov se vrši v torek dne 3. avgusta ob 8. uri zvečer pri »Zlati ribici«.

— Kongres delegatov »Saveza Jugoslovanskih Srednješkolskih Uduženja« se bo vršil v Varaždinu v dneh 26., 27., 28. avgusta. Natančnejša pojasnila daje srednješkolsko združenje »Preporode«, Ljubljana, Meštni dom. k

— Pozor dobrovoljci! Vsled jako važnega dnevnega reda se pozivljajo vsi dobrovoljci, ki se nahajajo tačas v Ljubljani, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se vrši v ponedeljek 2. avgusta ob pol 9. uri zvečer v društvenih prostorih.

— K Jugoslovanski Matici v Ljubljani so pristopili kot člani: Vse častniško dravske divizije in njenih oddelkov, uradništvo: poverjeništa za notranje zadeve, poverjeništa za uk in bogočastje, poverjeništa za agrarno reformo, poverjeništa za javna dela, poverjeništa za prehrano in obnovo zemlje, delegacije ministrstva financ, predsedstva deželne vlade, urada za zaščito beguncev, knjižništva deželne vlade, zdravstvenega oddelka deželne vlade, oddelka za narodno obrambo, komisarijata ministrstva saobračaja, gospodarske komisije deželne vlade za stvarno demobilizacijo, profsorski zbor univerze, vse policijsko uradništvo, vse poštne uradništvo, uradništvo magistrata in čekovnega urada, okrajnega glavarstva in rudarskega glavarstva; častniki in moštvo stalne marševne bolnice; uradništvo: ljubljanskega dopisnega urada, pokojniškega urada, davčne administracije; vsi člani zveze jugoslovanskih železničarjev, vsi člani društva slovenskih sodnikov, člani društva jugoslovanskih dobrovoljcev, člani akademskega društva »Jadran«; uradništvo: Jadranske banke, Slovenske Eskomptne banke, Mešne hranilnice, Spedijske tvrdke Balkan; moštvo finančne straže; učitelstvo: dekliške šole pri Sv. Jakobu, meščanske šole v Spodnji Šiški, šole

na Barju in klub primorskih učiteljev.

Za Jugoslovansko Matico so darovali: Strojne tovarne in livarne v Ljubljani 5000 K; dr. Azman in dr. Kuhelj iz poravnave Reicha in Svigela 200 K; Lazar Tone, Prevalje, nabral o priliki Ciril-Metodovega kresa 110 K; V. Saran, Maribor, nabral o priliki odhodnične gđene Gaber 350 K; ga. dr. Debelakova dodala 50 K.

— Jugoslovanska Matica si pridobiva tal. Iz Mozirja nam pišejo: Tudi v našem, od sveta sicer nekoliko odrezanem, a za to tem lepšem planin, kotu je vzbudila ustanovitev Jugoslovanske Maticе živahno zanimanje. Kmalu po sijajnem ustanovnem zborovanju v Ljubljani so se začele že tudi pri naših pripravah za ustanovitev podružnice. Člani so se prav pridno oglašali in ko smo imeli dne 13. maja ustanovni občni zbor, je bilo že nad 70 rednih članov, ki so z darovi vred zbrali okrog 2500 K. Za naše razmere in za prvi začetek gotovo prav lepa svota. Na ustanovnem zborovanju je navdušeno govoril g. T. Kurnik iz Škal. V odbor podružnice, ki se je ustanovila za občino Mozirje, Rečica in Kokarje so bili izvoljeni gg.: Fort. Remše, predsednik; Polde Kemperle tajnik; gđeni: Stanka Pepelnak in Tončka Stiglic, blagajničarki; gđe. Marica Matek ter I. Pušenjak, Fr. Cajnar in I. Bizjak, odborniki, in še 4 namestniki gg.: Matija Gorčar, Jože Veninšek, Al. Prijatelj in A. Pelikan. Kakor čujemo, pripravljajo sedaj podružnica ljudsko slavnost v večjem obsegu, ki se ima vršiti dne 22. avgusta t. l. v prostorih grada Vrbovec pri Mozirju. Ko izvemo o tem kaj natančnejšega, bomo takoj poročali in povabili na udeležbo.

— Dijaški demokratični dom v Beogradu. Centralna organizacija jugoslovanskega demokratskega dijaštva je v zvezi z ostalimi institucijami demokratskega dijaštva osnovala Centralni odbor za zidavo lastnega doma v Beogradu. V odboru se nahajajo: univer. profesorja dr. Bogdan Gavrilović, dr. Vlad. Corović, ministri dr. Kukevec, Ljuba Davidović, Svetozar Pribičević, narodni poslanci Todor Božinović, dr. Vojislav Veljković, Ivo Grigogono, zastopniki trgovcev, odvetniki in dijaštvo. Glasom pravil postane dobrotnik, kdor plača enkrat za vselej 500 dinarjev, ustanovitelj pa, kdor plača 200 dinarjev. Imena ustanoviteljev in dobrotnikov se vsejejo na marmorno ploščo v veliki čitalnici Doma; oboji dobe diplomu. Vrhutega se vrežejo tudi slike dobrotnikov v marmorne plošče v Domu in natisnejo njihove slike in biografija v posebnih spomenicah. Centralni odbor pozivlja in prosi vse demokratsko občinstvo širom Jugoslavije, da po svojih močeh prispeva k fondu za to televažno zgradbo. Komur je pri srcu napredna demokratska dijaška mladina in dobroti domovine, naj nakloni plemenitemu namenu svoj prispevek. Sprejme se hvaležno še tako mala svota. Kdor kako svoto nabere pri posebnih prilikah (veselice in druge prireditve), naj obenem s pošiljko navede tudi natančna imena darovalcev. Prispevki se pošiljajo na naslov: Nikola Krstić, trgovec, blagajnik Centralnega odbora za ustanovitev studentskega demokratskega doma v Beogradu. Podrobnejša pojasnila in pravila pošlje na željo: Jugoslovansko napredno akademsko društvo »Jadran« v Ljubljani, Narodni dom, I. nad.

Darila.

Upravištvu našega lista so oddali: Za Ciril-Metodovo družbo g. Oton Balzer, ravnatelj Češke industr. banke, tu 100 K, mesto venca na grob umrlega g. Fran Jesiha, ga. Gabrijela Žužek, 100 K mesto cvetja na krsto g. dr. Viktor Sušnika, odvetnika v Pliberku in g. H. Logar 40 K v spomin dobremu prijatelju dr. V. Sušniku. Skupaj 240 K.

Za Jugoslovansko Matico g. Fran Kocijančič 250 K, zbirko vesela družbe v Zagrebu dne 20. julija letos.

Srčna hvala!

Poizvedba.

Naša se je danes na trgu črna demarnica z manjšo svoto. Dobi se v Sp. Šiški, Kolodvorska ulica 150. Pišljak.

Damski dežnik iz črne svile, debelo palico, srebrno okovano glavo z jermenikom, čisto nov, je bil pozabljen v kupaletu II. razreda gorenjskega vlaka pri izstopu na južnem kolodvoru v Ljubljani, dne 27. julija jutraj. Pošteni najditelj naj ga proti nagradi odda v odvetniški pisarni, Dalmatinova ulica št. 5. 5635

Svarilo.

Ker krožijo v zadnjem času neresnične vesti o ponajšnji članstvu Podpornega društva jugoslovanskih akademikov v Ljubljani in o društvenem poslovanju, opozarja podpisani odbor, da bo v bodoče nastopal proti temu sodnjiskim potom. (5741)

Za odbor:

Uršič Franjo, fil., l. r. Zdenko E f
Za predsednika: Uršič Franjo, fil., l. r.
Prvi tajnik: Zdenko Kokalj, tehn., l. r.

Poslano.

Z ozirom na notico »Obstrelili« v št. 166. »Slovenskega Naroda« z dne 24. julija konstatiram sledeče:

Dne 10. t. m. sem streljal s fiobert-puško na davičev v vinogradu, kamor ni imel nikdo dostopa. Drugi dan se je zgledil pri meni neki gospod Kolman ter izjavil, da sem baje prejšnji dan obstrelil otroka, ki je pri njem na hrani. Povabil sem ga, naj pride drugi dan, to je 12. t. m. z otrokom k meni, da se peljeva k magistratnemu zdravniku dr. Leonardu v Maribor. Ta je otroka natančno preiskal ter dognal, da ima dve majhni rani, glede katerih je izjavil, da je povsem dvomljivo, kaj jih je povročilo. S tem je bila zame zadeva urejena. Nekaj dni pozneje pa me je nekdo radi tega dogodka anonimno naznanil, seveda brez uspeha.

Popolnoma neresnična je trditev, da je državno pravdnštvo uvedlo proti meni kazensko preiskavo.

Ravno tako laž je trditev, da se jaz poslužujem raznih psov, kakor »windischer Hund« in slinih; jaz sem čehoslovski državljani slovenskega mišljenja, ki ga tudi pred preobratom nisem prikrival.

Da uživam zaupanje in spoštovanje prebivalstva, dokazuje dejstvo, da sem skozi dolgo dobo let občinski svetovalec.

Ker sem mnenja, da je pisec članka identičen z onim, ki me je anonimno naznanil, pozivljam ga, da javi svoje ime, v nasprotnem slučaju pa je zadeva za mene s tem končana. (5747)

Slivnica, 30. julija 1920.

František Schönborn l. r.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno. Kolikor določa zakon.

Glavni urednik:

Rasto Pustostemšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Prodasta se 2 ročni harmoniki, ena na 4 vrste, ena na 3 vrste popolnoma dobro ohranjene. Zveklj. Cegnarjeva ul. 4, Ljubljana. 5734

Proda se kompletna cirkularna žaga z mizo. Zelena jama 191 pri Petju, Moste pri Ljubljani. 5718

Mehlovano sobo proti dobri najemnici išče 26 letni dobro situiran intel. gospod. Ponudbe pod »Miren 5719« na upravn. Slov. Naroda.

Na Bledu se odda v najem od 3. avg. mebl. stanovanje 4 sob s kuhinjo in pritlik. Vprašanja na A. Svoboda, Bled 37. 5729

Proda se skoraj popolnoma nova pečica za peko na pilin (Gas-bratirne) in novi, 28 cm visoki, rjavi in črni čevlji števil 38½/6. Aleksandrova cesta 16, II. nadst. 6. 5731

Proda se hiša, enonadstropna, obstojna, ječa iz 6 sob, ležaja ob veliki cesti v Ceburju pri Celju. — Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda.

Proda se po nizki ceni: 3 pare nizkih čevljev ter nekoliko parov malo nošenih. Kje pove uprav. Slovenskega Naroda. 5740

Kupi se trgovina trgovina z vsem inventarjem na prometnem kraju, v mestu ali na doželi. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Trgovac 5744«.

Slike kralja Petra v velikosti 47x65 cm priporoča Narodna knjigarna v Ljubljani. Cena K 24.—

Klavir (Salonflügel) se zaradi odstopanja proda. Rimska cesta 2, parter levo druga vrata.

Prvovrstne citre, 12 zvezkov Scotta, ceno naprodaj. Naslov v uprav. Slov. Naroda. 5720

Stiskalnico za seno, dobro ohranjeno, št. 12, proda Franc Šušteršič, Zapuže, št. Vid nad Ljubljano. 5712

Tražim za odmah boljše urednjo sobu po možnosti v centru ev za dobrom hranom. Ponude na uprav. Slov. Naroda pod »Bole urejena 5715«.

Pozor! Na prosti stojnici na Vodnikovem trgu se prodaja prve vrste med. race, piščanci in jajca. Med se dobi udi na debelo. 5715

Proda se dobro ohranjen gramofon z 20 ploščami. Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak, Cankarjevo nabrežje 5. 5717

Sprejme se dobra kuharica (samostojna brez gospodinj). Naprodaj sta dva voza na peresih (zapravljivčka) J. Zorman, Sp. Šiška št. 31. 5718

Proda se ročni mlin, napraviti se da tudi na gepelj ali na elektriko, melje od črne do najfinije beje moke. Ravno tam se prodasta 2 omari za led in biljard po nizki ceni ter pisalna miza. Kje pove, upravnštvo Slovenskega Naroda. 5688

Dr. Tone Jamar ne ordinira od 1. do 13. avgusta.

Štivila, fina se priporoča na dom. — Ponudbe pod »Štivila 5716« na upravnštvo Slovenskega Naroda.

Krojači, pozor! 20 let obstoječa krojašnica obnem trgovina na najpomembnejšem kraju Maribora se proda. Ponudbe pod »Krojač« na Zastopstvo jugoslov. novin v Mariboru, Slovenska ul. 15.

Proda se več različnega pohištva in žimnic, salonska obloka, obloka s frakom, nova siva moška obleka in več ženske obloke lež železen štedilnik na dva obroča. Polize se na Krakovskem nasipu 16, pritrleže levo. 5697

Naznanjam vsem gg. čevljarim da sem z et prišla z izdelovanjem spornih delov ter se najpogosteje priporočam za cenj. naročila. Ivanha Lotuškar, Ljubljana, Franciškanova ul. 6. I.

Proda se dobro ohranjena politirana spalnica oprava, sestojča iz 2 postelj (samo les), nončne omarice, visoke omarice za obleko, nizke omarice za perilo s predali, umivalnik ter mize. Ponudbe s ponujenjo ceno naj se pošljejo pod »Oprava 45/5687« na upravnštvo Slov. Naroda. 5687

Gojko Stojković
Elza Stojković roj. Kužar
poročena
Ljubljana, dne 31. julija 1920.

Po najnižji ceni kupim stare kovine kakor: baker, aluminij, cin in nikel. Ponudbe z navedbo množine in cene na »Cina« v varna kovinskih predmetov, Celje 5726

Stroji za izdelovanje potent. vrtnih stebel, klop in maz, in sicer kompletna naprava, naprava z vsem potrebnim specijalnim orodjem se zaradi bolehnosti z licenco vrad za nizko ceno proda. Pojasnila daje lastnik Primož Reisman, misarški mojster na Olincih hgt. 255, poška Vič pri Ljubljani. 5714

Dr. Fran Virant
Miklošičeva c. 18. II.
začeno ne ordinira.

Soba s hrano ali brez. Gospod stalno nameščen 26 let star, soliden, išče sobo s hrano ali brez hrane, s separatnim vhomom ali brez njega kakršnakoli je, tudi čisto priročno najraje v trnovskem ali čistoškem okraju ali kjerkoli, ako mogoče s prvim ali 15. avgustom ali s 1. septembrom. Ponudbe pod »Obratvedja 5739« na upravnštvo Slov. Naroda. 5739

Uredno dovoljena, za 20 let obstojna napetostna napeljava

G. Flux
Gospodna ulica 4, I. nadstropje levo. Namešča službe istočte boljše vrste. Iščemo 2 kontoristini za Zagreb, damo za sprejemanje ljudi k nekem profesorju, več kuharic, sobaric in gospospicen k obokom. Pri zmenih navedite manjše za odgovor.

Šipe z Dunaja ali češke steklarice (glazute) do 150 ali 210 add. točno dobavno na vagone po najnižjih cenah. Lawner & Co., Wien, I., Schwarzenbergplatz 1. 5723

Enonadstropna hiša s poslopjem na Glavnega trga v Mariboru se proda. Ponudbe pod »Posestvo« na zastopstvo jugoslov. novin v Mariboru, Slovenska ul. 5749

Otroške vozičke vseh izvedb s ponikljanim stalom

Otroške posteljičice izdelane in od modri, pernice, odeje tudi prešite priporoča specijal. trgovina E. PORGES, WIEN IX., Lichtensteinstrasse 23.

Dr. E. Šlajmer
meseca avgusta ne ordinira.

Ugoden priložnostni nakup
Velikova lekarnobilna 130 do 200 MP, kondenz. z jamstvom za obratno sposobnost, posebno ceno, izborna pripravna za žago ali lesni obrat, dobavno takoj. Dobavi se dodane uradno preizkusno izpričevalo. Lokomobiler-miševan Brunner Fischer, Wien III., Franzensgasse 38. Brühndreuss Lokomobilerfabrik, Wien. 5722

I apno v kosih in drobno dobavlja na vagone

Ava, tovar. Laško.
Zobotehnik Weiss
odpotojuje za nekaj časa in ima zaprto do 1. septembra.

- Muhe -
kratkočasne zgodbe, spisal Blaž Pohla Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštno K 10-50. Na roča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Prevzel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic: nudim elektrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahtevajte ponudbo
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletina ul. 15.

Pozor! Pozor!

Prodaja portland cementa na drobno.
Vič, št. 23, v Pivni. 5728

Prodani novo hišo v Skofji Loki

Štev. 11. Vprašanja na P. Zontar, Kranj.

Točnik (Schankbursch), ki se razume tudi na mesarska dela, se sprejme takoj. Naslov v upravnistvu Slov. Naroda. 5708

Klavir se prodaja.

Ogleda se pri trvdki »BALKAN«. 5709

Vrtarstva s posestvom se takoj prodaja.

Mevla, Podbrežje pri Mariboru, Nasipova ulica. 5699

Gospodinja za trgovino se sprejme.

tudi začetnica. F. Batjel, Ljubljana, Stari trg št. 28. 5725

Dvokolesa

nova, kompl., z dobro pnevmatikom od K 2.200.—. Pnevmatika po nižji ceni. F. Batjel, Ljubljana. Stari trg št. 28. 5725

Živla ali denar za nagrado

dobi, kdor odda boljšemu gospodu, bančnemu radniku meblvano sobo za takoj ali pozneje. Ponudbe pod št. 1.980 5711 na uprav. Slov. Naroda.

Klavir, dobro obdržan napredaj.

Jezovšek, Vransko pri Celju. 5072

2 stroja za izdelavo sodarice prodaja

Simon Kunčič, Sv. Petra cesta 48, Ljubljana. 5596

Čeno prodam komp. spalno opremo trdega lesa in druge predmete. Kje, pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 5545

Stanovanje

skupno za prvošolcem za pri odnjo šolsko leto pri boji rodbini. Hrana za prvega, eventualno tudi za drugega. Ponudbe na Gabrijel Elžen, Zapuže pri Lescah

Visoko nagrado

onemu, kdor mi preskrbi v Ljubljani stanovanje obstoječe iz dveh sob ter kuhinje. Ponudbe pod »Avgust 5388« na upravo Slov. Naroda. 5388

Prodaja se dobro obdržano pohištvo

iz hrastovega lesa Skofja ul. 13/III.

Prodaja se dvojne motorne kolesa

v dobrem stanju, dobra pnevmatika in sicer 1 Pigon 2 HP in 1 Puch 2 1/2 HP. Ogleda se jih lahko pri J. Gorec, Rimska cesta. 5626

Gramofon s 33 ploščami se prodaja

N. Šibenik, Krivovrška ul. 8. 5648

Gostilna se vzame v najem.

Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 5686

Peči, krušne in sobne pečnice (kahlije) za štedilnike ima v zalogi vedno J. Gregorčec, Mengoš 28. 5497

Opazje kravje se v kočiji prodaja

več travnikov. J. Puh, Ljubljana, Gradaška ul. 22, telefon 508. 5677

Cvetlična semena za jesensko saditev

kakor cinerarije, nageljnice, levkoje, primule, mačke Md. v lepi izbiri, jamčeno zanesljivo se dobe pri Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica 12. 5444

Kompletne komske oprave

in razni vozovi se prodajo po zmernih cenah, informacije daje trvdka J. Kostov, Sv. Petra cesta 4. 5436

Sprejme se v plekarsko obrt komsar

umetnika ki se razume dobro na kvadraturu. Jos. Jug Rimaka cesta 16, od 1. do 2. ure popoldne 5513

Trstje za stroje izdeluje in prodaja

na debelo in drobno m² po K 4.90 pri večjih naročilih znaten popust. Stojan Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 4256

Elektrana v Skofji Loki potrebuje 2

montirerja za hitre inštalacije. Pisarne ali ustne ponudbe na elektrarno Skofja Loka in okolica Skofja Loka. 5693

Stromen kabinet

kjerkoli v Ljubljani ali predmestju išče s 1. septembrom soliden sams. Ponudbe pod »Dobro plačilo 5707« na upravnistvo Slov. Naroda. 5707

Sirkeve krtače

večje množine, kakor tudi krtače vseh vrst po vzorcu dobavljam. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5691

Kupujem vsako večjo količino

bukovih drv in suhega oglja, kakor tudi medicinske korenine, zemljišča in cvetje. Ponudbe prosim z naznakom cene in kej postavno. Ciril Zagorac, Sanja (Hrvaško). 5605

Polnomna

trapisovski, grojski sir, sten samo dobro blago razložila s pošto in železnico po zmernih cenah. Parna mljekarna, sirarna F. Laznički, nasl. Dedemovac, Slavonska. 5642

Kor potrebuje koroških izdelkov

žičnike, žico, žreblje za čevlje in drugih železnih izdelkov v večji množini, naj se obrne na veletrgovino Stefan Šušek, Borovlje Korotko. 5351

Kolesarji

dobe prvostvorne plašče in kolesa in vse druge potrebščine najceneje pri znani trvdki ga. Vok, Ljubljana, Sodna ul. 7. 4866

Na prodaji sta 2 kravi

ena s tele, tom druga na času. Poizve se pri Fran Kočvar, Vrhnika št. 16. 5696

Službenja

iz boljše hiše, katera zna nekoliko šivati ter ima rada otroke, se takoj sprejme. Več pri gospe Karolini Treo, Sv. Petra c. 21. 5698

Dva mlada turistata

se želita seznaniti s dvema mladima gospicama, kateri imata veselje do planin. Pogum in vstrajnost pogoj. Ponudbe pod šifro: »R. 2943« in »M. 2515« pošto ležeče Ljubljana I.

Ženitna ponudba!

Vdovec, star 35 let, trgovec in posestnik na deželi, se želi v svrhu takojšnje ženitve seznaniti z gospodično od 25 do 28 let iz trgovske hiše ali učiteljico, ki bi imela veselje do trgovine. Resne ponudbe s sliko pod »Mirni dom« 5681 na uprav. Slov. Naroda. 5681

Na prodaj je več stavbnih parcel

v Novem Vodmatu blizu električne postaje. Proda se tudi večja množina pristnega, dobrega dolnjakaga vina po primerni ceni v sodih od 56 lit. nadalje. Pojasnila daje A. Vacik, Ljubljana, Zaloška cesta 15. 5680

Išče se za razširjeno papirno in celulozno tvorniško podjetje

državi SHS za takojšnji nastop starejši obratni inženier, ki naj bi imel jugoslovanski državljan. Imeti mora popolno znanje za gradbo strojev, kakor tudi za prezidavo ter novozidavo parnih in celuloznih tovarn ter tovarn za lesno snov (Holzschleferel) ter naj ima toliko izkušenj na polju fabrikacije, kurjave ter elektrotehnike, kolikor to današnje razmere zahtevajo. Dopisi se prosijo pod »K. T. 5706« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 5706

Stanovanje v Mariboru

obstoječe iz kuhinje se samostojno z enakim v Ljubljani. Ponudbe pod »Menjava 5699« na uprav. Slov. Naroda. 5389

L. Mikuš

Ljubljana, Načrti trg št. 15. pr. poroča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprotnih palic. Popravilo se izvršuje točno in solidno.

Obl. konces. Informačni zavod

»Drago Beseljak« Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5

Uplaševanje in popraviljanje klavirjev

tudi na deželi. Feliks Pavše, uplaševalec klavirjev, Ljubljana, Tržaška c. št. 45.

Brezov les

kupuje Tovarna lesenih žobiljev v Tacnu pod Smarno gor.

Slamnike in klobuke

vseh vrst sprejema v popravilo Franjo CERAR, tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V Ljubljani se sprejema pri trvdki

Kovačević in Terzan, v Prešernovi ulici št. 5, kjer so na razpolago tudi najnovejši vzorci. 1771

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Zidno opeko

zarezno (utorno) in navadno

strošno opeko

dobavlja „AVA“ Lubečno.

„Kuč“

zdravniško priporočeno vino v steklenicah se zopet dobiva „pri Dalmatincu“ v Sodni ulici št. 4. 4743

Erjavac & Turk

trgovina z železnino pri „Zlati lopati“ preje Hammerschmidt, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7, nasproti Križanske cerkve. 4049

Stenice

in njihova zalega poginejo, ako upotrebuje

MORTIN

steklenica K 12— pri zavodu M. Janker, Zagreb, Petrinjska ulica 3. III. 3815

Koruza za krmo

K 300— za 100 kg se dobi dokler prosta pri trvdki

Josip Zidar, Ljubljana.**Amerikansko strojno olje**

Olje, lahko, za vretena; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za težke stroje; olje za automobile, lahko; olje „ „ izredno težko; olje za cilindre, olje proti prahu. Glavna zaloga

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Medi, Rakovc & Zankl d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

: CEMENT :

Roman 54ikat Portland dobavlja „AVA“ Laško.

Franc Iglič

krojaštvo Kolodvorska ul. 28. Preje v Trstu.

Klavirje

planine in harmonije, prodaja in izposoja Alfonz Bressnik, največja zaloga vseh glasbil, muzikali in strun, Ljubljana, Kongresni trg 15. 2587

15 in 20

kronske znamke kupujem po najvišjih cenah. Alojz Tavcar, stavbeni mojster, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6. 5634

Apoteka

Momira V. Nikolića u Kraljevu

Brzjavni: Eskomptna.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Int. telefon št. 461.

LJUBLJANA, JELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1.

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

DENARNE VLOGE. — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT. — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR. — AKREDITIVI. — BORZA.

LJUBLJANA TEKSTILNA TOVARNA
družba z o. z.
Zgoše 27, p. Begunje, Slovenija

začne v kratkem z izdelovanjem nogavic, volnenih jopičev, svitrov, in različnih drugih pletenin iz bombaža in volne.

Sprejema naročila za jesensko in zimsko sezijo.

Kupuje vsako množino domače in inozemske oprane ovčje volne.

Vino dalmatinsko, banatsko, srijemsko bijelo i crno
SLJIVOVICE
prodaje samo na veliko TOMASOVIČ I VIS-KOVIČ, Zagreb, Palmotičeva ul. 22. Telefon 13-58. Brzjavni: Tomavis — Zagreb. 5454

Prvovrstna starorenomirana današnja
tvornica strojev tiskarske in litografske stroje
išče poštenega, pri zadnjih odjemalcih dobro uvedenega
zastopnika (firmo).
Natančne ponudbe, tudi od tvornic strojev ali delavnic pod „Präzisionsarbeit 7065“ na naslov Rudolf Mosse, Wien I. Selterstraße 2.

Školske torbice
ukusno izrađnjene, uz jeftine cijene. Na zahtjev šaljeno pokusne pakete uz pouzede. Nadalje **kovčuge za putovanje i ručne tržne torbice samo na veliko, nudja:**

Tvornica kovčuga i torba, Pečuh
(Koffer und Taschenfabrik Pečuh). 5702

F. Rossi-Rijeka
veletrgovina zemaljskim proizvodi i brašnom
Telef. interurb. br. 21. podružnica, -RUMA. Brzj. Rossi - Ruma.
Prodaje: kukuruz, pšenicu, zob, raž, ječam, napolicu i brašno, u najmanjim količinama od 5000 kg. franko magacin ili kodvor Ruma.

Tovarna Barva vsakovrstno blago.
Jos. Reich Kemično čisti obleke.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.
Podružnica: Selenburgova ul. 3

Maribor Novomesto Kočevje
Gospodarska ul. 38. Glavni trg Štev. 38.

Za preprodavaoce i potrošače!
Kolofonij
svijetli, grčki i francuski,
amerikansko strojno ulje
uz najjeftinije dnevne cijene
svijeće, cassia, čaj
nudi sa skladišta dok zaloha traje
GRIN d'AFRIQUE (morska trava)
prispeva za koji dan. Glede ponude obratiti se na tvrtku
Norbert Weiss
Bakačeva ul. 4. Zagreb Tel. 7—33.

„BALKAN“
Trgovska špedicijska in kemijska delniška družba. — Brzjavni naslov: „Balkansped“
LJUBLJANA, MARIBOR, TRST, WIEN.
Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patentiranimi vozovi na vse strani. Skladišče spojeno s trome južne železnice. — I. ljubljansko javno skladišče.
Največje domače špedicijsko podjetje.

POZOR! K. Worsche, Maribor POZOR!
Gospodarska ulica št. 10,
veletrgovina z manufakturnim blagom priporočila svojo bogato zalogo po jako znižanih cenah.

Napravo električnih central, napeljavo luči, telefonov in zvonil ter vsa popravila te stroje izvršuje točno in vestno tvrdka

Mihelčič in Janežič,
elektrotehnični zavod
v Ljubljani, Hrenova ulica št. 18

Kolesa Pneumatika Bencin
vse po globoko znižanih cenah
J. Gorec, Ljubljana,
Gospodarska cesta 14. — Vegova ulica 3.

- Transmisije -
gonila, vretena, okrogla ležišča, kovine, kroglasta ležišča, les, pločevina, liti koluti, **štedilne peči Nikolo**, vse točno dobavno. a) tvornice strojev, b) fužine **HANS WOTTLE, Wien X. Farnkornpass 56 T 52288 b III. Arenberggiring 11 T 11861.**

Za preprodavaoce!
Sapun za pranje 60—63%
komadi od 1/4 i 1/2 kg proizved V. Bečkerov K 26—kilogram sa skladišta Zagreb nudi
Norbert Weiss, Zagreb,
Bakačeva ulica 4. Telefon 7—33

Domača tvrdka. Solidne cene.
Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9.
Velika izbira storjene **obleke** vseh vrst za gospode, dame in otroke. — Zaloge vsakovrstnega blaga za moške obleke, **posteljne** in **suknje**, dalje **bata** za krojače v kosih in na metre.
Najnovejši kroji. Točna postrežba.

Jadranska montanska družba d. z o. z.
LJUBLJANA, Zvonarska ulica 5. (N) Telefon št. 9.
Brzjavni: „Montana“. Prodaja in kupuje na debelo vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko.
Import. Eksport.

Prodaja
večja knjižnica
obstoječa večinoma iz znanstvenih del medicinske in prirodoslovne stroke, **kompletna domača lekarna** in zbirka kirurških instrumentov. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda.

Prirodni malinov sirup
z rafiniranim sladkorjem vkuhan, se dobi po najnižji dnevni ceni v poljubni množini. — Nadalje: Ekstrakt za umetne soke i. t. d. pri tvrdki
Srečko Potnik, Metelkova ulica (poprezi zaloga menegheškega piva).

Krojačka tvrdka
K. Pučnik
Ljubljana, Sodna ulica št. 3.
naznanja, da se je nje lastnik **zopet povrnil** z orožne vaje in se ceni odjemalcem **vijudno priporoča.** 5613

Prodaja lesa.
Iz gozdov Alfreda Voigta na Koroškem se prodaja v revirju Ljubelj 1000 kbm v revirju Sele-Kot pa 800 kbm **smrekovih in macesnovih hlodov** ter 300 kbm mehkih in trdih drv. Ponudbe je vposlati do včevšega 10. avgusta 1920 na državno nadzorništvo za Voigtovo veleposestvo v Borovljah, ker se dajo interesentom tudi vsa potrebna pojasnila.

PRODAJA LESA.
Iz gozdov Ludovika Wittgensteina na Koroškem se prodaja na Sinji planini pri Grebinju 950 kbm **macesnovih hlodov**, v okolišju Sel nad Borovljami 400 kbm **smrekovih in macesnovih hlodov**, ter 800 kbm mehkih in trdih drv. V občini Šmarjeta v Rožu 800 kbm v občini Slov. Plajberk 1000 kbm in v občini Loče pa 600 kbm **smrekovega in macesnovega okroglega lesa**. Tudi se odda več vagonov smrekovega lubja. Ponudbe je poslati do včevšega 10. avgusta 1920 državnemu nadzorništvu za Wittgenstelnovo veleposestvo Borovljah, kjer se dajejo interesentom tudi vsa potrebna pojasnila. 5650

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE
PRIMOŽA TRUBARJA
USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI
Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.
Cena s pošto kron 10.—
NAR. KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 7

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 20.000.000—kron.

Delniška glavnica 30.000.000—kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE